Զ· ՏԱՐԻ 1643   ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ՄԱՐԳԱՑ 4381 – Հ· Տ· 5 ՅՈՒԼԻՍ 1889 – Ն· Տ· 17 ՅՈՒԼԻՍ 1889 – ՀԻՃՐ· 19 ԶԻԼԳԱՏԷ 1306   ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՅԼ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آرەولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ Համար	Տարեկան [illegible]	160
»	» Վեցամսեայ	80
»	» Եռամսեայ	40
Գաւառաց	» Տարեկան	200
»	» Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներէ	տարեկան Ֆրանք	56
»	» վեցամսեայ	28

Դուրս ղրկուած լրագրոյ համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրուածքներ ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 5 ՅՈՒԼԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱՍՐԷՏՏԻՆ ՇԱՀՆ Յ'ԱՆԳԼԻԱ

Կը ծանուցուի թէ Վիքթորիա Թագուհին Բաղանեաց պատուանշանին մեծ խաչը պիտի նուիրէ Պարսկաստանի Շահին՝ նորա մեկնած միջոցին։ Շահը Ծնրակապի պատուանշանին ասպետութեան կարգն ընդունած էր արդէն իր 1873ի ուղեւորութեան առթիւ։

—Շահին Լորտ Պրաունլոյի բնակարանն այցելելուն առթիւ Գնդ· Կուրօտ Ն· Վեհափառութեան ցոյց տուաւ Էտիսընի ձայնագիր մեքենայ մը, ըսաւ որ եթէ Ն· Վեհափառութիւն Ամերիկա եւս ուղեւորել ուզէ, նոյնչափ չքեղ և սրտագին ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ անդ որչափ յԱնգլիա։ Այս խօսքերն Իշխան Մելքոն Խան պարսկերէնի թարգմանեց, և նոյն միջոցին ձայնագիր գործին զանոնք արձանագրելով, Վսեմ· Մելքոն Խանին պարսկերէն խօսքերը ճշդիւ արտասանեց, որ շատ զարմացուց Շահը։ Ն· Վեհափառութիւն ձեռքերն իրարու զարնելով, հրաշալէ՛, հրաշալէ՛ աղաղակեց, և քիչ ետքը նոյն աղաղակն արձակեց ձայնագիրն ալ։

Շահը փափաքեցաւ աւելի եւս քննել այս տարօրինակ մեքենան, և իրեն ընկերակցող բանաստեղծին հրամայեց որ տուն մը քերթուած արտասանէ պարսիկ բանաստեղծ Հաֆըզի գործերէն։ Քիչ ետքը ձայնագիրը կրկնեց Հաֆըզ բանաստեղծին գեղեցիկ խօսքերը, պարսիկ պաշտօնէին ճիշդ հնչմամբն։ Ապա Շահն ինք խօսեցաւ ձայնագրոյն, իրեն հետեւեցաւ Իշխան Ալպէրթ-Վիքթոր, սմա հետեւեցաւ Տիկին Պրաունլօ։ Ապըրքորնի դուքսն եւս բան մ'ըսաւ. Ներկայք խնդացին, պոռացին, սուլեցին. ժխոր մ'է հանեցին, եւ, զարմա՛նք, ձայնագիր գործին ճիշդ կրկնութիւնն ըրաւ այս աղմկալի տեսարանին, իւրաքանչիւր ձայնին ելեւէջներն եւս նշանակելով։

Շահն իւր ձեռքը մեքենային վրայ դրաւ, և Իշխան Մելքոն Խան ի դիմաց իւր Վեհափառ Տիրոջ ըսաւ.

—«Շահը կը փափաքի ունենալ այս գործին, կամ այսպիսի բան մը։

—Իրենն է, պատասխանեց գընդապետը։

—Բայց, ըսաւ Վսեմ· Մելքոն Խան, Շահը գիտէ որ նոր գործի մ'է այս, և Եւրոպիոյ մէջ ձեր այս տեսակ միակ գործին է։

—Հոգ չէ· Ն· Վեհափառութեան է, եթէ թէ շատեր ունենայինք այնպէս, պատասխանեց խորամանկ Ամերիկացին։

—Ուրեմն Շահն անմիջապէս Թէհրան պիտի տանի զայս, և կը խնդրէ որ այս մեքենայն գործածելու կարող ոմն իրեն ընկերանայ։»

ՖԵՐՏԻՆԱՆԴ ԻՇԽԱՆ

Փիլիպէէ յուլիս 14 թուով կը ծանուցուի առ Մն· Օչէօնօւ թէ Ֆերտինանտ Իշխան իւր մօր, քրոջ և եղբօր հետ այն օրը գնաց Բալըֆեր, ուր 20 աւուր չափ պիտի բընակի կուսանաց վանքին մէջ։ Կրօնաւորուհիք այս առթիւ պիտի առանձնանան մենաստանին մէկ անկիւնն։ Որովհետեւ ի Բալըֆէր զուարճութեան միջոցներ չկան շատ, Իշխանն և իւր հետեւորդք ժամանակ պիտի անցունեն նապաստակներ որսալով, որք առատ են այն կողմ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Սօֆիա, 14 յուլիս. —Պուլկար զօրաց գործօն վիճակի մէջ դրուելուն վերաբերեալ ամեն զրոյցք սուտ են։ Միայն միջոցներ ձեռք առնուած են պուլկար բանակին աշնան ռազմափորձերուն համար։

—Լոնտրա, 15. —Քաղաքական ակմբոց ոմանց մէջ կը հաւաստեն թէ գաղտնի դաշնագիր մը կնքուած է Շահին և անգլիական կառավարութեան միջեւ։

—Պելկրատ, 14. —Պելկրատի ռուս դեսպան Պ· Փերսիանիի տրուեցաւ Սրբոյն Սավայի սերպիական պատուանշանին մեծ խաչը։

—[illegible], 14. —Ծարքէնոս քաղաքին կէսը խորտակեցաւ երկրաշարժէ։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարար Պ· Սթենհոփ ծանոյց Երեսփ· ժողովոյն թէ, ըստ վերջին տեղեկութեանց, Եգիպտոսի հարաւային սահմանն արշաւող ապստամբք 6,000 հոգի են 800 ուղտով։ Այս խումբ յուլիս 10 էն եօթն մղոն եւս յառաջացած լինելով, Վատի-Հալֆայէ 33 մղոն դէպ ի հիւսիս կը գտնուի։ Զօր· Կրէնֆէլ յԱսուան կը գտնուի, ուր կը ղրկուին օգնական զօրք, որոց մէկ մասն անգլիացի։

—Ուրիշ հարցման մը ի պատասխան, Սըր Ճ· Ֆերկիւսըն ըսաւ թէ տիրող երաշտութեան պատճառաւ այս տարի Եգիպտոսի կառավարական գանձն 300 հազար ոսկի կորոյս սովորական հասոյթներէն։

—Լորտերու ժողովն իւր յուլիս 11ի նստին մէջ ընդունեց օրէնքն որով երկրագործական յատուկ նախարարութիւն մը կը հաստատուի, մինչ ցայս վայր այս պաշտօն ուրիշ նախարարական պաշտօններու հետ ձուլուած կը մնար։

—Լորտերու ժողովն իւր նոյն նըստին մէջ Արեւմտեան Աւստրալիոյ կողմը բազմացած անգլիական գաղթականութեան եւս իրաւունք տուաւ ուրոյն և պատասխանատու կառավարութիւն մ'ունենալու, ուրիշ ինքնօրէն գաղթականութեանց պէս։

—Իռլանտական կուսակցութիւնն այս օրերս ի Տըպլին մեծ ժողով մը պիտի կազմէ Պ· Փառնէլի նախագահութեամբ, Իռլանտացի հողային վարձակալաց պաշտպանողական նոր դաշնակցութեան մը կազմութեան համար։ Այսպիսի կազմակերպութեան մը պէտքն զգալի եղած է, որովհետեւ իռլանտացի կալուածատէրք որոշեցին դաշնակցիլ՝ վարձքերուն անզեղչ և ամբողջական վճարումը պահանջելու համար վարձակալներէն։

—Չեռնակորայի իշխանին երկրորդ դստեր ամուսնութիւնը Զարին հօրեղբօրորդւոյն՝ Փիէա մեծ-դքսին հետ՝ ի Զէթինեէ պիտի կատարի, և այս միջոցիս մեծամեծ պատրաստութիւնք կը կատարին այդ փոքրիկ մայրաքաղաքին մէջ։

—Զարն այնչափ գոհ մնաց իւր Պելկրատի դեսպան Պ· Փերսիանիի ծառայութիւններէն որ բարձր պատուանշան մը անոր շնորհելէ զատ, նաեւ երկամեայ արձակուրդ մը տուաւ, զոր ի Ռուսիա և ի Փարիզ պիտի անցունէ այս ճարպիկ քաղաքագէտ։ Պ· Փերսիանիի յաջողութեան դէմ աչքի զարնող հակապատկեր մը կը ներկայացնէ Աւստրիոյ դեսպան Պ· Հէնկէլմիւլլէրի անյաջողութիւնն, որ պաշտօնանկ եղաւ ոչ-գոհացուցիչ պայմաններու մէջ։

—Վիլհէլմ կայսր սաւանէն պիտի երթայ Անգլիա. Կայսրուհին Աւկուսթա-Վիքթորիա չպիտի ընկերանայ։

—Պ· Լոռ և Պ· Թոմփսոն որոց վէճը ծանուցինք երէկ, մենամարտեցան, չորս գնտակներ փոխանակելով, բայց ոչ մին զարնուեցաւ։

—Փարիզէ մասնաւոր հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ կիւրակի օր Փարիզի ոստիկանութիւնը փորձեց ձերբակալել զՊ· Տէրուլէտ, ի Փլաս տը լա Քոնքորտ, Պուլանժէականաց ցուցմամբ մը հետեւանօք, ուր ոմանք «Կեցցէ՜ Պուլանժէ» աղաղակած էին։ Բայց Պուլանժէականք աւելի շատուոր լինելով թոյլ չտուին ոստիկանութեան, որ ձերբակալէ զՊ· Տէրուլէտ։ (Լ· Հէրալտ·)

—Ի Փարիզ համալսարանական չորջանակաց մէջ ընդհանուր խօսակցութեան և գնահատութեան առարկայ է այս միջոցիս օր· Թալլամիթէ մանկամարդ վարժուհին, որ իբրեւ թուրքերէնի և պարսկերէնի ուսուցիչ շատ յաջող քննութիւն անցունելով վկայական ստացաւ, և երկիցս ծափահարեցաւ հանդիսական բազմութենէն։

—Գերմանիոյ սպայակոյտն որոշեց որ բովանդակ հեծելազօրքը զինուի նիզակով։

—Մէծի ժողովուրդն այնպիսի բազմութեամբ դիմեց ի Փարիզ յուլիս 14ի ազգային տօնի առթիւ որ ամսոյն 11էն և 12էն Մէծէ մեկնող եօթն յատուկ գրօսական կառախմբոց տոմսակներն 15 օր առաջուընէ ծախուած էին ամէնքն ալ։

—Ֆրանսական Մէսաժըրի ընկերութեան Օ··· և Ա··· շոգենաւք իրարու բախեցան Ատէնի խորշին մէջ։ Ա··· ծանրապէս վնասուելով աւազի վրայ խրեցաւ. միւս շոգենաւը չվնասուեցաւ։ Մարդու կորուստ չեղաւ թէեւ, բայց կը վախցուի թէ մեծապէս վնասուի Ա···ի բեռն, որ շատ թանկագին է, զի Չին և Ճափոն կը տանէր 174 սնտուկ արծաթ, (650,000 ֆրանք,) 123 սնտուկ ոսկեթել, 113 սնտուկ ժամացոյց, 4 սնտուկ գոհարեղէն, շատ մը ծանրագին կերպաս, 800 տակառ վերմութ և գինի, 100 սնտուկ Շամփանեա, 500 սնտուկ աճառ, ևն։

ԳՐԱԳԻՏԱՑ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Մշակի խմբագիր Պ· Գրիգոր Արծրունի, որ յատուկ հրաւիրմամբ մասնակցած է Գրագիտաց համաժողովին որ գումարեցաւ ի Բարիզ, իւր լրագրոյն մէջ հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ զայն.

Յունիսի 5 (17) վերցրի Վիեննայից երկաթուղու տոմսակը Պարիզ գնալ ու գալու համար, Այդ տոմսակը ուժ ունի 40 օր ժամանակ և գնացքը հասնում է Վիեննայից Պարիզ 33 ժամում։ Յունիսի 17-ին (5) ես ժամը 8-ին երեկոյեան ճանապարհ ընկայ Վիեննայից դէպ ի Պարիզ և 33 ժամից յետոյ, վաղ առաւօտեան 5 ժամին, յունիսի 19-ին, Պարիզումն էի։

Առաջին բանը, որի մասին պէտք է հոգայի, բնակարանն էր։ Գոնէ մի ժամանակաւոր սենեակ պէտք է ունենայի որ և է հիւրանոցում, հանգստանալու, լուացուելու համար, ինն օր ճանապարհում չարչարուելուց եւ գրեթէ ոչ մի գիշեր չքնելուց յետոյ։ Ոչ ոք չի հաւատայ որ կարելի է 9 օրում, առանց ոչ մի տեղ հանգստանալու, անընդհատաբար ճանապարհորդելով հասնել Թիֆլիզից Պարիզ։

Ես մօտս ունէի աւելի էժանագին հիւրանոցների մի քանի հասցէներ, որ թէ ճանապարհին ստացայ և թէ ձեռք բերեցի անմիջապէս Պարիզ գալով այս տեղ տարիներից ի վեր ապրող մի հայ կօմիսիօներից։ Վերցրի կառք և սկսեցի պտտել փողոցից փողոց, հիւրանոցից հիւրանոց,—բայց բոլորը զուր։ Ոչ մի տեղ ազատ սենեակ չկար։ Վերջապէս ճարահատուած ասեցի ձիավարին, որ տանի ինձ որտեղ ինքն է ուզում։ Եւ ահա նա բերեց ինձ քաղաքի հին մասի Rue du Louvre ասված փողոցում գտնվող մի բաւական վատ եւ նոյն իսկ կեղտոտ հիւրանոցը, որտեղ ես մի հատ սենեակ գտայ, այն էլ շատ թանգ։ Այժմ հիւրանոցները օգտվումեն ցուցահանդէսի պատճառով։ Այդ տեսակ հիւրանոցում անհնարին էր մնալ, մանաւանդ որ նա հեռու էր Տրօկադէրօ ասված շինութիւնից, որտեղ կօնգրէսների նիստեր պէտք է լինէին և նոյնպէս հեռու էր ցուցահանդէսից։ Հարկաւոր էր միայն լուացվել, հագնվել և ժամը 10-ին գնալ կամ ֆրանսիական գրօղների ընկերակցութեան քարտուղար պ· Ժիւլ Լէրմինայի մօտ, կամ պ· Հէնրի Լէվէկի մօտ, որին յանձնված էր ամեն տեսակ դիւրութիւններ տալը կօնգրէսի անդամներին։ Եւ ահա այդ պարոնների օգնութեամբ ես նոյն օրը գտայ Տրօկադէրօից ոչ հեռու ChampsElyséesի մօտ, մի շատ գեղեցիկ բնակարան, երկու սենեակից բաղկացած և համեմատաբար շատ էժան։ Հանգստանալուց յետոյ, նա նոյն օրը, այն է 19-ին յունիսի, գնացի ֆրանսիական գրողների ընկերակցութեան գրասենեակը։ Այստեղ պ· Հէնրի Լէվէկ յայտնեց ինձ, որ «Մամուլի միջազգային կօնգրէսը» այս տարի լինելու չէ, այլ նրա տեղ լինելու է «Գրողների միջազգային կօնգրէսը», որը բացվելու է միւս օր, յունիսի 20-ին։ Այսպիսով ես ուղիղ հասայ Պարիզ կօնգրէսի բացման նախընթաց օրը։ Այդ կօնգրէսի պրօգրամայի մէջ մտցրած են և մամուլին վերաբերեալ ամենանշանաւոր կէտերը։

Ես հարցրի պարոնից՝ ինչի՞ չը կայացաւ մամուլի միջազգային կօնգրէսը. պատասխան եղաւ, որ օտարազգի պուբլիցիստները մեծ անտարբերութեամբ վերաբերված լինելով դէպի այդ կօնգրէսը, նա, եթէ կայանար, միմիայն բուն ֆրանսիական և ոչ թէ միջազգային բնաւորութիւն կունենար։

Նոյն իսկ առաջին օրից սկսած, ինձ ընդունում էին ամենասիրալիր կերպով գրողների բոլոր շրջաններում. ամենքը զարմանք էին յայտնում որ մի հայ կարող է տիրապետել ֆրանսիական լեզուն և ապա որ 9 օրում առանց ոչ մի տեղ հանգստանալու, կարելի էր Թիֆլիզից Պարիզ հասնել։ Հազիւ ժամանակ ունեցայ նոյն օրը տեղափոխվել իմ նոր բնակարանս և արդէն սեղանի վրայ գտայ նոյն երեկոյեան համար, Պ· Լէվէկի ստորագրութեամբ մի հրաւէր, մասնակցելու երեկոյթին, Շօսէ-Դանտէն փողոցում գտնվող մի տանը, որտեղ կօնգրէսի բոլոր անդամները պէտք է միմեանց հետ ծանօթանային։

Նոյն օրը, երեկոյեան 10 ժամին, հրաւիրված լինելով գրողների երեկոյթին, ես գնացի Շօսէ-Դանտէն փողոցում գտնվող 47 համար կրող տունը։ Երբ ես մտայ բնակարանը, արդէն յիսունից աւելի անդամներ էին ժողովված։ Ներկայ էր ֆրանսիական գրողների ընկերակցութեան փոխ-նախագահ պ· Հէնրի դը Բօրնիէ, ներկայ էին պ· պ· Լէրմինա, Լէվէկ, Բաց, Ռատիզբօն և շատ ուրիշներ։ Պ· Լէրմինա ծանօթացրեց ինձ ներկայ գրողների հետ։ Կային այդ տեղ գերմանական, իտալական, սպանիական, հօլլանդական, շվէյցարական, լեհական գրականութեան և մամուլի ներկայացուցիչները։ Զարմանալի է որ ռուսներից ոչ ոք չը կար։ Խումբ խումբ կանգնած՝ թէյ, պունշ, լիկէօրներ, լիմօնադ կամ գարեջուր վայելելով, բոլորը միմեանց մէջ խօսում, վիճում էին, անհամբեր սպասելով վաղվայ հանդիսաւոր նիստին։ Ամեն լեզու էր լսվում խմբերում։ Պ· Լէրմինա ներկայացրեց մեզ, օտարերկրացի հիւրերիս, փոխ-նախագահ, պ· դը Բօրնիէին, որը ողջունեց մեզ մի կարճ, բայց սրտաշարժ ճառով, յայտնելով մեզ որ վաղվայ նիստում ժողովի նախագահ պ· Ժիւլ Սիմօն կը կարողանայ, կլիմանայ իրանից աւելի ճարտար կերպով խօսել··· Ժամը 11½-ին բոլորս ցրվեցանք։

Յունիսի 20-ին (8-ին), այն օրը, երբ պէտք է կայանար «Գրողների միջազգային կօնգրէսը» բոլոր անդամները, նիստի բացվելուց առաջ, ժամը 11-ին առաւօտեան հաւքվեցանք ցուցահանդէսի ռեստօրաններից մէկում, այն է Maxeville ասված փառաւոր ռեստօրանում, այդտեղ միմեանց ընկերովի նախաճաշիկ անելու համար։ Այդտեղ միմեանց հետ մօտիկ ծանօթացանք և ապա բոլորս միասին, ժամը 2-ին գնացինք Տրօկադէրօի պալատի դահլիճը, որտեղ և պէտք է կայանար կօնգրէսի բացումը։ Գեղեցիկ և ընդարձակ դահլիճը լի էր բազմութեամբ, որ մի քանի հարիւր հոգուց էր բաղկացած։ Նիստը բացեց կօնգրէսս նախագահ պ· Ժիւլ Սիմօն մի խելացի ճառով, որի մէջ բացատրեց գրականութեան և մամուլի աճողին նշանակութիւնը այժմեան դարում, ապա խօսեց գրական սեփականութեան նշանակութեան մասին։ «Ժողովը, ասեց Ժիւլ Սիմօն, երկու գլխաւոր նպատակ ունի. Նախ մշակել գրական սեփականութեան վերաբերեալ կանոններ, որոնց ցանկալի է ընդունված տեսնել բոլոր եւրոպական պետութիւններից, և ապա սերտ և եղբայրական կապեր հաստատել բոլոր երկիրների գրողների մէջ։ Գրական սեփականութեան թշնամիները, շարունակեց պ· Ժիւլ Սիմօն, հիմնում են իրանց դատողութիւնը այն գաղափարի վրայ, որ միտքը ազատ է, որ նա իրաւունք չունի մինի կամ միւսի անձնական սեփականութիւն լինել, այլ ընդհանրութեան սեփականութիւն է։ Բայց դա հիմնովին սխալ և վնասակար է. գրքի աշխատանքին նուիրուած մարդը, որպէս զի նրա յայտնած մտքերը ամեն տեսակ ճնշումից ազատ լինեն, պէտք է նախ և առաջ նիւթապէս անկախ դիրք ունենայ։ Եթէ ոչ, մենք կը վերադառնայինք այն անմխիթար ժամանակներին, երբ ամենաերեւելի, ամենահանճարաւոր գրողները, իրանց մտքի արգասիքը արդիւնաբերելու համար, ստիպված էին դիմել հասարակական դիրք, կամ հարստութիւն ունեցող հովանաւորողներին և հարստահարիչ հրատարակիչներին։ Միտք պէտք է կատարելապէս ազատ լինի, չը հանդիպի իր ընթացքի մէջ ոչ մի արգելքի, իսկ ինքն գրողը, այսինքն ազատ մտքի արտադրողը՝ պէտք է բարոյապէս և նիւթապէս անկախ լինի դրսի որ և է ներգործութիւնից։ Այդ է պատճառը, որ մեզ համար թանգ է գրական սեփականութիւնը և նրա վերաբերմամբ հաստատ օրէնսդրութեան ընդունվելը, որ միակ միջոց է նիւթապէս ապահովացնելու և ուրեմն բարոյապէս անկախ դարձնելու գրողներին։»

Ապա նախագահը ողջունեց ժողովին ներկայ գտնված օտար գրականութեան ներկայացուցիչներին, որոնցից ամեն մէկը մի երկու խօսքով պատասխանեցին նախագահին, շնորհակալութիւն յայտնելով ֆրանսիական

—)(26)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱՁՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Եթէ ամուսնութիւնը, նոյն իսկ պատշաճութեան եւ ներդաշնակութեան այս հազուադէպ պայմանաց մէջ կնքուելով, աղէտից յանգէր, պարտիլ հրաժարիլ անկից. այս ընկերական օրէնքը դատապարտեալ էր։ Եւ ես չէի կրնար ընդունիլ զայդ։ Բարեբաղդաբար, խեղճ գլուխս փորելով, վերջ ի վերջոյ գտայ թէ անիրաւութիւնները փոխանակ ամուսնութիւն վերագրելու, թերեւս աւելի արդար էր ամուսնացելոց վերագրել,—եւ մասնաւորապէս, կը խոստովանիմ ձեզ, էրիկ մարդուն։

«Աստուա՛ծ իմ, կանայք շատ թեթեւ կերպով կը մեծնան ի Ֆրանսա, իրենց կրթութիւնն հարեւանցի, թեթեւ եւ մի միայն աշխարհային է, շատ քիչ վարժուած են ամուսնացեալ կնոջ լուրջ արհեստին. կ'ընդունիմ այս ամէնը։ բայց, հակառակ այս ամէնուն, կը համարձակիմ հաստատել թէ չկայ կին մը որ բարոյապէս գերազանց չլինի իր ամուսնացած մարդէն, եւ անկից աւելի կարող առտնին առաքինութեանց։ Պատճառը պիտի ըսեմ ձեզ. այն է որ կանայք ամէնքն ալ ձեզմէ գերագոյն աստիճանաւ ունին ամուսնութեան մէջ տիրապետող առաքինութիւնն, որ է զոհողութեան ոգին. բայց դժուար է իրենց հրաժարիլ ամէն բանէ երբ իրենց ամուսինն ոչ մէկ բանէ կը հրաժարի, եւ սակայն այս բանը կը պահանջուի իրենցմէ։

«Դուք կարծեցիք թէ, պարոն, տիպար ամուսին մըն էք, և շատ տեսակէտով ալ այնպէս էիք. այս բանս կը խոստովանիմ մեծարանքով. բայց ձեր պաշտօնակիցներուն սովորական խմբին հետ նըմանութեան կէտ մը ունէիք. այսինքն թէ շատ որոշ գաղափար մը ունէիք այն պարտականութեանց վրայ զորս ամուսնութիւնը պարտք կը դնէր ձեր կնոջ և շատ տարտամ գաղափար մը այն պարտականութեանց վրայ զորս պարտք կը դնէր ձեզ։ Ամուսնութիւնը մենախօսութիւն մը չէ. երկու անձով թատերախաղ մըն է։ Արդ, դուք մէկ դերը միայն ուսումնասիրած էիք, և ձեր դերը չէր այն։ Դուք շատ անկեղծ էք, պարոն, և կը խոստովանիք թէ ամուսնութեան վրայ ձեր անձնական գաղափարը սա էր.—ձեր կենաց սովորական քաղցրութեանց վրայ աւելցընել հաճելի կցորդ մը յանձին պարկեշտ եւ շնորհալի կնոջ մը որ ձեր տունը զարդարէր, որ ձեր անունը մշանջենաւորէր եւ որ, առանց ձեզ շատ նեղելու, հանգստութեան եւ յարգանաց նոր տարր մը բերէր ձեզ։—Ձեր սեռին բոլոր մարդոց պէս, շատ հոգ տարիք Բարիզի մէջ, գաւառաց մէջ, Չինաստանի մէջ գտնելու այն հրաշալի կինն որ ամէն զոհողութիւն պարտ էր ընել եւ ոչ մէկ զոհողութիւն պահանջել։ Զգտաք զայն, եւ ոչ ոք ալ պիտի գտնէ, որովհետեւ այն հազուագիւտ թռչունը զոր ամէնքդ ալ կ'երազէք,—առտնին կենաց կինը,—կ'ենթադրէ եւս առաւել հազուագիւտ թռչուն մը,—առտնին կենաց մարդ մը։

«Ի՞նչ է, պարոն, առտնին կենաց մարդ մը։ Առտնին կենաց մարդ մը չէ այն մարդն որ կապերտ մը կը բանի իր կնոջ ոտից տակ, որ կերակուրները կ'ոռոչէ, հրաւիրագիրը կը գրէ, լամպարները կը չտկէ եւ ժամացոյցները կը լարէ։ Առտնին կենաց մարդ մը կ'անուանենք զայն որուն հետ կը կարդանք նոյն գիրքը, որուն հետ նոյն ներկայացումը կը տեսնենք, որուն հետ կ'սքանչանանք նոյն նըկարին կամ նոյն տեսարանին վրայ, և որ մտաւորական և բարոյական կեանք մը վարել կուտայ մեզ իրենին քով կամ մանաւանդ իրենին մէջ. այն մարդը որ կ'ընկերացնէ զմեզ եթէ ոչ իր ամէն զբաղմանց՝ գէթ ամէն զուարճութեանց, և որ հետեւաբար չպահէր ոչ մէկ ճաշակ, ոչ մէկ հաճոյք, սրտի և մտքի ոչ մէկ հետաքրքրութիւն որում չուզէ կամ չկրնայ մասնակից ընել զմեզ. այն մարդը վերջապէս, որ, ամուսնանալով, իր ունեցածը չունեցածը կը թափէ առտնին յարկին մէջ, առանց եսամոլ վերապահման։ Այդ մարդն եղիք, և ձեր կինը ձեր ընտանեկան յարկին պիտի կապէք, դուք զձեզ ալ անոր կապելով. ձեր ընտանեկան յարկը միմիայն ձեր տանը մէջ չպիտի ըլլայ. ձեզ հետ պիտի առնուք տանիք զայն իբր թերափ մը։ Ամենուրեք ուր ձեր կնոջ հետ ըլլաք, հոն պիտի ըլլայ այն. իր սրտին ու ձեր սրրտին մէջ պիտի ըլլայ ուր որ միմեանց խառնէք ձեր սիրալիր մտերմութիւնը, ձեր մտածումները, ձեր տպաւորութիւնները, ձեր խանդավառութիւնները, ձեր հաւատքները, ձեր գթութիւնը։

«Աստուած իմ, պարոն, ամուսնութիւնը ձեռնարկ մըն է անշուշտ որ անհաշուելի օգուտներ կը խոստանայ. բայց պայմանագրութեանց տետրակ մը կայ։ Կարդացա՞ծ էք զայն։ Կը վախնամ որ չէ, որովհետեւ անդ պիտի տեսնէիք թէ կնոջ դաստիարակութեան մեծ մասը կ'իյնայ իր ամուսնոյն, թէ անո՛ր անկ է ըստ իւր հաճոյս և իր բաղձանաց համաձայն ձեւել ձեւակերպել զայն, իր զգացմանց և իր մտածմանց արժանաւորութեան բարձրացընել այդ մատաղ սիրտն և մատաղ միտքն՝ որք ուրիշ փափաք չունին բայց եթէ հաճոյ ըլլալ իրեն. պիտի տեսնէիք թէ իմաստուն և միանգամայն հրապուրիչ բան մըն է կին մը իր ամուսնոյն միացնող կապերուն վրայ աւելցնել այն կապերն որք աշակերտը կը միացնեն իր դաստիարակին, իր ուսուցչին, իր առաջնորդին, իր բարեկամին։

«Կ'իմանամ ձեր առարկութիւնն.—այդ մատաղ սիրտն եւ մատաղ միտքը կը փախչէին ձեր խնամքներէն։ Ձեր դէմ կը հանէին իրենց սին դաստիարակութիւնն, իրենց մխողութեան, սնափառութեան, պչրողութեան բոլոր ճաշակներն,—ի մի բան, կանանց անբուժելի թեթեւամտութիւնը։—Պարոն, ես չեմ հաւատար կանանց անբուժելի թեթեւամտութեան, ինչպէս դուք ալ չէք հաւատար, որովհետեւ ինձ պէս ամէն օր կը տեսնէք թէ կրքի, գըթութեան, հաւատքի, դժբաղդութեան տիրապետութեան ներքեւ այդ անբուժելի թեթեւամտութիւնը կը փոխուի վսեմ անձնուրացութեանց եւ խստամբեր զոհողութեանց։ Ի՞նչպէս, ինչո՞ւ համար տեղի չտայ ուրեմն առաջին սիրոյ անուշ հեղինակութեան, որ ա՛յնչափ հզօր է կնոջ մը սրտին վրայ զի ամէն բանի մէջէ վերստին կ'երեւնայ, ցորչափ ապրի նա,—իր թշնամանաց, իր ոխութեանց, իր վրիժառութեանց, իր խղճի խայթերուն մէջէն։

«Զէ՛, խոստովանեցէք, դուք չփորձեցիք զայս։ Յուսացիք թէ այդ աղջիկը որուն հետ կ'ամուսնանայիք, յանկարծ կատարեալ կին մը պիտի ըլլար մէկ օրէն միւսը, լոկ օծման զօրութեամբ։—Է՛հ, ո՛չ, պարոն, հրաշք մըն էր այդ զոր դուք ձեր ձեռքով կատարելու էիք։

«Փառք Աստուծոյ, հասայ քարոզիս վախճանին։ Ներողութիւն կը խնդրեմ։ Հաճեցէք խորհրդածել այս նամակիս վրայ ձեր աքսորանաց վերջին օրերուն մէջ, և անշուշտ պիտի կատարելագործէք իմ տկար ձեռներուս ուրուագծած աշխատութիւնը։»

ՏԻԿԻՆ ՏԸ ՌԻԱՑ ԱՌ ՊԱՐՈՆ ՌԻԱՑ

«Ապրիլ.—Սիրելիդ իմ Լիոնէլ, հարկ դատեցիք ձեր և իմ միջեւ դնել ամփոփման և լռութեան անջրպետ մը։ Մինչեւ վերջին ժամն համակերպեցայ. բայց չեմ յուսար որ վերադառնաք առանց սրտիս մէկ խօսքը ղրկելու ձեզ։ Կը յուսամ որ յայսմհետէ աւելի գոհ պիտի ըլլաք ձեր սիրատարփ և հաւատարիմ կնոջմէն։

«ՄԱՌԻ·

«Ի բաց առեալ եթէ հակառակ հրաման մը ղրկէք, մտադիր եմ Ֆրէն փոխադրուիլ մայիս 1 ին. հոն պիտի սպասեմ ձեզ։ Չպիտի կորսնցնեմ ընկերակցութիւնն իմ սիրելի Լուիզիս, որ միեւնոյն ատեն պիտի հաստատուի ի Տաղաւարն, իր եղբօրը տունը։»

ԺԳ

Պ· տը Ռիաս այնչափ պարկեշտ մարդ էր, այնչափ էապէս տառապած էր իր ընտանեկան յարկին անկարգութենէն եւ իր կենաց մոլորումէն, որ խանդաղատ գոհունակութեամբ կը դիտէր այն լաւագոյն օրերը զորս այս թղթակցութեան ընդհանուր դարձուածքն ընդնշմարել կուտար իրեն։ Իրաւ է որ չէր ընդունէր բընաւ տիկին տը Լոռխի սկզբունքներն որք իր սեռին յատուկ կողմնակցութեան զօրաւոր դրոշմը կը կրէին ըստ իրեն, բայց վերջապէս, ինչ որ ալ ըլլար իր կնոջ սըխալներուն սկզբնապատճառը, կը բաւէր իրեն որ տիկին տը Ռիաս ճանչնար զայնս եւ տրամադիր երեւնար զայնս դարմանելու։

(Շարունակելի)

հիւրասիրութեան համար՝ իրենց կողմից ողջունելով կոնգրէսի բացումը։ Օտարերկրացի գրողների թւում կային՝ գերմանական, իտալական, սպանիական, բելգիական, շվէյցարական, լեհական, ռուսաց, հայոց և այլ գրականութիւնների ներկայացուցիչները։ Ապա խօսեցին և մի քանի ֆրանսիացի գրողներ, ցոյց տալով իրենց ճառերի մէջ միջազգային գրական կոնգրէսի նշանակութիւնը ընդհանրապէս և նախագահը փակեց ժողովի հանդիսաւոր նիստը, առաջարկելով անդամներին գրվել երեք կոմիսիաներում (սէկցիաներին), որոնցից բաղկացած պէտք է լինէր ամբողջ կոնգրէսը։ Երեք կոմիսիաները հետեւեալներն են. առաջինը նպատակ ունի քննել գրականութեան և մամուլին վերաբերեալ՝ բուն իրաւաբանական հարցեր, երկրորդը պէտք է քննէ բուն գրական հարցեր, իսկ երրորդը պէտք է զեկուցում տայ ամեն երկիրների գրողների հասարակական վիճակի մասին, այս վերջին տասն տարւայ ընթացքում։ Անդամները ամենից շատ գրվեցան առաջին և երրորդ կոմիսիային։ Ինձ էլ պատիւ արեցին մտցնել երրորդ կոմիսիայի մէջ։

Հետեւեալ օրվանից սկսվեցան կոմիսիաների նիստերը։ Օտարազգի անդամների կոմիսիան հետեւեալ օրը բաժանվելով երրորդ կոմիսիայից, առանձին նիստեր ունեցաւ երկու օր շարունակ Chaussée-d'Antin փողոցում գտնվող ֆրանսիացի գրողների ընկերութեան դրասենեակում։

Օտարազգի իւրաքանչիւր անդամին առաջարկվեց կազմել մի զեկուցում իր երկրի գրականութեան և իր հայրենիքի գրողների վիճակի մասին, և այդ զեկուցումները այս րոպէիս գրըվում են, պէտք է 24-ին ներկայացվեն 3-որդ կոմիսիային և ապա ընդհանուր ժողովին։

Մինչդեռ կոնգրէսի աշխատանքները շարունակւում են իրենց նիստերն ունենալ մասնաւոր ընկերութեան դրասենեակում, իսկ ընդհանուր ժողովի նիստերը, բացի կիրակվայ օրից, շարունակվում են Տրոկադէրօի դահլիճում,—Պարիզի քաղաքային վարչութիւնը, Պարիզի թատրոնները, և նոյն իսկ կոնգրէսը՝ ամեն միջոց են գործ դնում կոնգրէսի անդամներին հաճելի դարձնելու Պարիզի մէջ իրենց կացութիւնը։ Յունիսի 20-ին հրաւէրք ըստացանք ներկայ գտնվելու Մօնսօ հրաշալի և ընդարձակ այգիում ի պատիւ ցուցահանդէսի էկսպօնէնտների տրուած փառաւոր տօնախմբութեան, յունիսի 22-ին կոնգրէսի անդամներս ընդունվեցանք քաղաքային վարչութեան փառաւոր պալատում, որտեղ մեզ նախաճաշիկ տուեցին, ապա հրաւէրքներ ստացանք կիրակի օր Բուլոնի անտառում ներկայ գտնվել Պարիզի դպրոցների աշակերտների մարմնամարզական տօնին, անդադար ձրի տոմսակներ ենք ստանում Պարիզի այլ և այլ թատրոններից, նոյնպէս և տոմսակներ զանազան մուզէումներից, բացի որանից կիրակի օր հրաւէր ըստացանք կառքով գնալ Պարիզից 2½ ժամ հեռու գտնվող Սէն-Ժերմէն ասված տեղը, որտեղ ճաշկերոյթ պէտք է տրվէր կոնգրէսի անդամներին։ Ժամը 9-ին առաւօտեան պէտք է դուրս գայինք Պարիզից և միայն 7-ին երեկոյեան պէտք է վերադառնայինք Պարիզ։

Ի հարկէ հնար չը կայ ընդունել այդ բոլոր հրաւէրները, քանի որ մարդը չէ կարող կտոր կտոր լինել, մանաւանդ, երբ մի և նոյն ժամանակ մարդը յանձն է առել և հետեւել բոլոր ժողովներին, և որ և է զեկուցում գրել և թղթակցութիւններ գրել իր լրագրին… Իսկ Պարիզում տարածութիւնները ահագին են եւ մարդը սակաւ ժամանակ չէ կորցնում նոյն իսկ ֆիակրով կամ օմնիբուսով շրջելով, ո՛ւր մնաց թէ ոտով չափչփի այդ բոլոր ահագին տարածութիւնները…

Մոռացայ ասել, որ կոնգրէսի նախագահ պ. Ժիւլ Սիմօն կոնգրէսի բացման օրը, իր ճառի վերջում, դիմելով յատկապէս կոնգրէսի իտալացի անդամներին, ասեց. «Թէեւ մեր վերջին ժողովում, որը տեղի ունեցաւ Վենեցիայում, դուք տուեցիք մեզ մեր նիստերի համար Վենեցիայի Դոժերի փառաւոր պալատը, բայց մենք կարող ենք ձեզ հիւրասիրել միմիայն Տրոկադէրօի այդ դահլիճում, որտեղ բաւական շոք է անում»։ Եւ ճշմարիտ, օրը շատ շոք լինելով և Տրոկադէրօի թէեւ շատ ընդարձակ դահլիճը, գտնվելով շէնութեան վերին յարկում,—շատ շոք էր անում դահլիճում։ Ժիւլ Սիմօնի խօսքերը համեմելով ազգային լուսաւորութեան մինիստր պ. Ֆալիէրի ականջին, մինիստրը նոյն իսկ հետեւեալ ժողովին տեղեկացրեց կոնգրէսի նախագահին և անդամներին, որ պատրաստ է առաջարկել կոնգրէսի նիստերի համար իր պալատի դահլիճները, Գրընէլ (Grenelle) փողոցի վրայ։ Ժողովը շնորհակալութեամբ ընդունեց այդ առաջարկութիւնը և այն օրից մեր նիստերը շարունակվում են ազգային լուսաւորութեան մինիստրութեան փառաւոր պալատի դահլիճներում։

Հետեւեալ նամակագրութեանս մէջ կ'աշխատեմ կարճառօտ կերպով նկարագրել Parc de Monceau ասված այգիում տեղի ունեցած տօնախմբութեան և Hôtel de Villeի (քաղաքային վարչութեան տան) մէջ մեր ընդունելութեան մասին։ Նոյնպէս կը տեղեկացնեմ երրորդ կոմիսիայի աշխատանքների հետեւանքի մասին։ Եւ ապա կը շարունակեմ խօսել կոնգրէսի գործունէութեան մասին։

Երէկ հրաւէրք ստացայ մասնակցել և «Խաղաղութեան կոնգրէսին»։

(Մ՚ւ՚կ) ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովոյ Ե. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 7 Յուլիս, ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7 ին և փակուի 10ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ հաճին ներկայ գտնուիլ։

Մնամք աղօթարար
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

4 Յուլիս 1889

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա.—Ծրագիր Ներքին կանոնագրի Ազգ. Ժողովոյ. (Շարունակութիւն վիճաբանութեան).

Բ.—Տեղեկագիր Քննիչ Յանձնաժողովոյ ի վերայ ելմտացոյցի 1888-89 եւ 1889-90 ամաց։

Ատենադպիր
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Յ. Գ.—Վերջին երկու նիստերն ապարդիւն վիճակ մ'ունենալով առ ի չգոյէ մեծամասնութեան, ստիպողաբար կը խնդրուի բոլոր Երեսփոխաններէն որ հաճին առանց զանցառութեան ներկայ գտնուիլ Ժողովոյ նիստերուն, Օրակարգի մէջ գրուած կարեւոր խնդիրները լուծելու համար։

Պ. Ներսէս Շահլամեանց երէկ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Թրեպիզոնի Խէտիւ շոգենաւով ի Զմիւռնիա, ուսկից պիտի ուղեւորի ի Նաբոլի։

ԲԱԶՄԱՎԷՊԻ յուլիսի թիւը կը պարունակէ.

Հայկական. Լուծումն բանաքաղութեան Կորեան կամ Ագաթանգեղոսի, հանդերձ վաւերաբանութեամբ ընդարձակ պատմութեան Ս. Մեսրովբայ.—Եզնիկ և իւր երկասիրութիւնն.—Խորհրդածութիւնք Սաղմոսաց գրոց թարգմանութեան վրայ.

Բանասիրական. Ն. Պօալոյ՝ Արուեստ քերթողութեան.—Փարիզու Աշխարհահանդէսն.—Առ Նկարչապետ Յովհաննէս Այվազեան Երգ (Շարունակութիւն).

Գիտական. Արուեստ պահածոյ ուտելեաց.—Արջառոց տարիքը ճանչնալու կերպ.—Նորածին աղաւնիները պարարտացնելու կերպ.—Իւղային բիծերը ի՛նչպէս պէտք է ջնջել թղթոյ վրայէն.—Ելեկտրական դրութիւն վարդի թերթերուն վրայ.—Փոխանակ-ապակւոյ.

Քաղաքական Տեսութիւն։

ԱԶԴԱՐԱՐԱԳԻՐ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆ

Աւետաբեր ղազէթասը ումուրը մեզհէպիյէյէ միւթէալլիգ եազմըշ օլտուղը մէգալաթտա Բաբա հազրէթլէրի հագգընտա թաալիրաթը ղայրը լայըգա իսթիմալինէ ճիւրալթ կէօսթէրտիկինտէն, վէ ումուրը րուհանիյէյէ տայիր ղազէթասընա պու մագուլէ շէյլէր եազմամասը պիտտէֆաթ քէնտիսինէ թէնպիհ գըլընմըշ օլտուղընտան, պունուն պիր տէֆա տահա թէքերրիւրի հալինտէ ղազէթանըն քիւլլիյէն լաղվ իտիլէճէկի սոն տէֆա օլարագ իխթար օլունուր։

18 Զիլգատէ 306, 4 Թէմմուզ 305
ԱՀՄԷՏ ԱՐԻՖԻ

(Թարգմանութիւն)

Տպագրական Տեսչութիւնը, նկատելով որ Աւետաբեր լրագիրը կրօնական գործերու վրայ իւր հրատարակած յօդուածոց մէջ Սրբազան Պապին նկատմամբ համարձակած է անվայել բացատրութիւններ գործածել, և նկատելով որ քանիցս պատուիրուած է իրեն չհրատարակել կրօնական գործոց վերաբերեալ այդ կարգի յօդուածներ, վերջին անգամ կ'ազդարարուի իրեն որ լրագիրն խափանուի պիտի եթէ անգամ մ'ևս հրատարակէ այդ կարգի գրութիւններ։

(Աւետաբերէն)
(Տպագրական Տեսչէն)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն և այլ նախարարք երէկ կայս. պալատ գնացին և յետոյ իրենց պաշտօնատեղիները վերադարձան։

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պելճիքայ կառավարութիւնն առաջին կարգի Լէոփոլ պատուանշան նուիրած է Արտաքին գործոց Վսեմ. Միւնիր փաշայի և Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Յարութիւն փաշայի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանաց գործածութիւնը։

— —

ՕՍՄ. ԹՂԹԱՏԱՐԱՏՈՒՆ

Թարիք կ'իմանայ թէ կայս. կառավարութիւնն որոշած է արտօնել Թղթատարական վարչութիւնը՝ դրամատանց պէս վճարելու դրամական յանձնարարութիւններ, ինչպէս եւրոպական թղթատարատունք կ'ընեն մանտա-բօսթի միջոցաւ։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ոստիկանութեան Նախարար Քեամիլ պէյ երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Ներքին գործոց նախարար Միւնիր փաշայի հետ։

Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Գեր. Ազարեան ևս երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

— —

ԱԼԲԱՆԻԱ

Շքոտրայէ կը գրեն թէ տեղւոյն ընդհանուր կառավարիչ Պահրի փաշա իր քով կանչեր է Պոսնիոյ, Հէրսէքի և Գարատաղի գաղթականներն, որոց ամէնքն ալ ծայրայեղ թշուառութեան մէջ կը գտնուին, և առաջարկեր է իրենց անմիջակ հողեր տալ Բրզայի շրջակայքն։ Իւրաքանչիւր ընտանիք պիտի ստանայ 100 արտավար, մշակութեան գործիներ, սերմ և մէկ տարուան բաւելու չափ նպաստ։ Գաղթականք սրտանց իր կ'երեւին ընդունելու այս առաջարկը։

— —

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, քաղաքային բժշկական վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներէն չորսը Փրանսա պիտի երթան Ալֆորի վարժարանին մէջ անասնաբուժութեան ուսումը կատարելագործելու համար։

— —

ՊԱՇՏՕՆԵԻՑ ԴԱՏԱՍՏԱՆ

Պետական Խորհրդոյ Նախնական ատեանն երէկ անպարտ արձակեց Ղալաթիոյ թղթատարական նախորդ տնօրէն Վիլհելմ էֆէնտին ու նոյն թղթատարատան պաշտօնեայներէն Միսաք էֆէնտին։

Վիլհելմ էֆէնտի, իբրեւ տնօրէն եւ հետեւաբար պատասխանատու, միմիայն դատապարտուեցաւ հատուցանելու եղած դրամական կորուստը։

Այս երկու պաշտօնեայք, ինչպէս կը յիշուի, պաշտօնանկ եղած և դատաստանի ենթարկուած էին որովհետեւ նոյն թղթատարատան հաշիւները տեսնուած պահուն 59,000 ղրուշի նամակադրոշմ եւ 7,580 ղրուշի ալ դրամ պակաս գտնուած էր։

— —

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՔ

Մէշվէրէթ կ'իմանայ թէ Բաղէշի նահանգին բարձրագոյն պաշտօնատարաց մէջ ինչ ինչ փոփոխութիւնք պիտի լինին ի մօտոյ։

— —

ՄԱՆԱՍՏԻՐ

Մանաստրէ կը գրեն թէ այդ քաղաքին մէջ 155 տուն շինուեր են հանգանակութեամբ, վերջին պատերազմէն ի վեր ի Մանաստր գաղթողներուն որբոց և այրեաց իբր ապաստան։ Անոնք որք չեն կրցած տեղաւորուիլ այդ տուներուն մէջ, առժամապէս պիտի բնակին վարձուած տուներու մէջ։

Թահիր-Ալի, Ապտիւլ-Կանի, Ապտիւլ-Րահման Օսման և Շէմսէտտին-Սէտտ անուն չորս աւազակներ, որք երկար ատենէ ի վեր աւազակութիւն կ'ընէին, այս օրերս անձնատուր եղեր են Կէօրիճէի իշխանութեանց։

— —

ՈՂԻՄՊՈՍ ԼԵՐԱՆ ՎՐԱՅ ԿՈՐՍՈՒԱԾ

Ութ տասն օր առաջ, մայրաքաղաքիս անգլիական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պ. Հարդինկս եւ իր մէկ անգլիացի բարեկամն, Պ. Մագմիլլան, Պրուսա երթալով, Ողիմպոս լեռը կ'ելնեն, այլ դժբաղդաբար կը մոլորին անդ. Պ. Հարդինկս, երկարատեւ յոգնութիւններէ յետոյ, կրցած է ճամբան գտնել եւ Պրուսա դառնալ, այլ մինչեւ երէկ տակաւին չէին կրցած գտնել զՊ. Մագմիլլան։

Կիրակի երեկոյ, հեռագիր մը այս իրողութիւնը կը ծանուցանէր անգլիական դեսպանատան, և երկուշաբթի, դեսպանին հրամանաւ, Իմտատ պահակ շոգենաւը Մուտանիա գնաց։ Դեսպանատան թարգման Պ. Պլօք նոյն շոգենաւով մեկնած է յառաջ վարելու համար խուզարկութիւնները։

ԹՈՒՐՔԵՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԾՈՒՄ

Սպայակոյտի զօրավար Ակեահ փաշա և Բ. Դրան իրաւագիտաց խորհրդականաց օգնական Ճիվանեան Նշան էֆէնտի երէկ մեկնեցան մայրաքաղաքէս ի Կարին, սահմանագլխոց վերաբերեալ առկախ խնդիրներ կարգադրելու պաշտօնով։

Ծովային նախարարութիւնն որոշած է վաճառել Էրէյլիի հանքածուխին աւելորդ մասն և այսպէս չափ մը գոյացնել տէրութեան գանձուն։

—Սուրիոյ կուսակալ Նաշիֆ փաշա իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուած գաւառաց մէջ քննական պտոյտ մը կը կատարէ՝ տասանորդական տուրք վարձակալութեան տրուելու գործին վրայ հսկելու և վարչական այլ գործեր քննելու համար։

—Էնկիւրիի կուսակալութիւնը, նկատելով որ նոյն իսկ Էնկիւրիի քաղաքին մէջ անոյշ ջուրի նուազութիւն կը տիրէ, հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է քաղաքին շրջակայ Էլմա լեռնէն անոյշ ջուր բերելու համար։

—Նախընթաց առաւօտ Փուզկունճուքէն կամուրջ եկող շոգենաւին մէջ մին 13 և միւսը 12 տարեկան Մինէր և Սթաւրի անուն երկու տղայոց միջեւ կռիւ մը ծագեցաւ։ Սթաւրի զնելով իւր հակառակորդը թեւէն վիրաւորեց։ Շոգենաւը կամուրջ ժամանելուն երկու կռուարարք անմիջապէս ոստիկանութեան յանձնուեցան։

—Ոստիկանութիւնն երէկ 14 չարագործներ աքսորեց ի Սամսոն, 5՝ ի Տրապիզոն, 3՝ յԻնէպօլու, 6՝ ի Սինոպ, 6՝ ի Կիրասոն և 2՝ ի Շիլէ։

—Փիլիպէի յոյն մետրապոլիտ Տ. Եոաքիմ, որ ժամանակէ մը ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, իւր պաշտօնատեղին վերադարձաւ։

—Զմիւռնիոյ վաճառականներէն Պ. Արման Տանըրէա, յանուն ամերիկացի մեծավաճառ Պ. Վանտէրպիլդի, 2500 Փըրանսական ոսկւոյ գնած է 29 կանգուն երկայնութիւն ունեցող մետաքսեայ կապերտ մը, զոր պարսիկ վաճառական մը երեք տարի առաջ 280 ոսկւոյ գնած էր։

—Եղեռնադատ ատեանը վեցամեայ բանտարկութեան դատապարտեց Սագըզլը Եորկի անուն չարագործ մը որ Մուսթաֆա էֆէնտիի ժամացոյցն ու շղթայն յափշտակելով խոյս տուած էր։

—Երէկ ծխախոտի մաքսատան առջեւ մէկ քանի յոյն նաւապետներու և նաւավարներու միջեւ կռիւ մը տեղի ունեցաւ, սակայն ոստիկանք ժամանակին վրայ հասնելով կռուարարները ձերբակալեցին։

—Ֆէրիգիւղի Մարիցա անուն վաթսուն հինգ տարեկան կին մը երէկ յանկարծամահ եղաւ։

—Կայսերական Թանգարանին պաշտօնեայներէն Պէտրի էֆէնտի, որ վերջերս մեծաքանակ հնութիւններ բերած էր Պաղտատէն, հանրային կրթութեան նախարարութեան կողմէ Նիկոմիդիա ղրկուեցաւ, քննելու համար այդ քաղաքին մէջ վերջերս երեւան ելած հնութեանց արժէքը։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնն արտօնութիւն տուած է որպէս զի Գավալայի մէջ կառավարական ապարանք մը շինուի։

—Նաւահանգստի վերատեսուչ Տիլավէր փաշա, տեղեկանալով որ Գասըմ Փաշայի, Եաղքարանի և Եէմիշ Իսկէլէի հին նաւակներ չափէն աւելի ուղեւորներ կ'առնուն և թէ 15 տարեկան անփորձ պատանիներ նաւավարութիւն կ'ընեն, յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկեց որ հարկ եղած միջոցները ձեռք առաւ այդ անտեղութեանց առաջքն առնլու համար։ Տիլավէր փաշա նոյնպէս հարկ եղած հրամանը տուաւ որոց որ անկ է, որպէս զի Ճիպալիի Ռէժիի գործարանին գործաւորք և գործաւորուհիք խառն չնստին նաւակաց մէջ և այրերն ու կիները զատ զատ նաւակներով փոխադրուին։

—Ծովային նախարարութեան գործարանաց մէջ աշխատող աշակերտաց քննութիւնք աւարտեցան և քսան աշակերտք տեղակալի աստիճանով վկայական ստացան։

—Երէկ իրիկուն ժամ 10 ին կամուրջէն մեկնող Գատըգիւղի շոգենաւէն Քեամիլ անուն 13—14 տարեկան տղայ մը ծովը ինկաւ. Նոյն պահուն անտի անցնող ձկնորսի նաւակ մը յաջողեցաւ ազատել զնա։ Նոյնպէս շոգենաւը Գատըգիւղի նաւամատոյցին մօտեցած պահուն ուղեւորներէ մին, յոյն մը, որ դուրս ելնելու համար կ'աճապարէր, ծովը ինկաւ. Նաւաստիք օգնութեան փութալով ազատեցին զնա որ արդէն ծովուն տակը գնացած և խղդուելու մօտ էր։

—Պէյրութի լրագիրը, թուելով այն ցաւալի և թշուառ կացութիւնն որում կը մատնուին Ամերիկա գաղթող սուրիացիներ, յորդոր կը կարդայ ետ կենալ այդ գաղթումներէն և համակերպիլ կայս. կառավարութեան այն հայրական և հոգածու որոշման որով արգիլած է այդ գաղթումները։

—Երէկ ի Սամաթիա ժանտարմա Ապտուլլահ թթենիի մը վրայ ելած պտուղ կոտէր երբ ծառին ճիւղը կոտրելով Ապտուլլահ 10 մետր բարձրութենէ վար ինկաւ և սկսաւ բերնէն արիւն գալ. Իւր ընկերք վրայ հասան և հիւանդանոց փոխադրեցին զնա։

—Երէկ Կալլաջէն մայրաքաղաքս եկան 11 տուն իսլամ գաղթականք։

—Անցեալ շաբթու սաստիկ կարկուտ տեղալով Սէլանիկի Րօգլըք գաւառակին Եագուպլը գիւղին մէջ 150 արտավար տարածութեան վրայ ոչնչացուցեր է ցորենի, գարիի եւ հաճարի հունձքերը։ Ի Ճումաա-Պալա եւս, տասնեւմէկ գիւղեր վնասուեր են. Նահանգին միւս կողմերը, հունձքերն առատ են։

Աւստրիական Լոյտի շոգենաւն որ Կալկաթայէն կու գայ և անցեալ չորեքշաբթի հասաւ աստ, իր հետ կը բերէր Տիկին Աննա Արաթունի (Յարութիւնեան) հռչակաւոր Դեղահատներն, որք ուղղուած են առ Դեղագործական Մթերանոցն, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, Ղալաթիա։

Մեր ընթերցողք գիտեն անշուշտ թէ այդ Դեղահատներ կը բուժեն Թոքախտ և շնչառական գործարանաց բոլոր հիւանդութիւններն։ Մինչեւ հիմա բուժական աննման յաջողութիւն մը ունեցած են, և մեծ անհամբերութեամբ կ'սպասուէին հիւանդներէն։

Տիկին Աննա Արաթունի իրեն միակ ներկայացուցիչ կարգած է ի Թուրքիա զԴեղագործական Մթերանոցն։ Ուստի հոն միայն կարելի է գտնել բուն և ճշմարիտ Դեղահատները։ 606 1—4

ՏԷՐԳՈՍԵԱՆ
ՋՐՈՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՋՈՒՐԸ ԱՒԵԼԻ ԴԻՒՐԱԳԻՆ ՎԱՃԱՌԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԱՐԺԷԻՑ ՑՈՒՑԿԻՆ (Թարիֆա)

Պոլսոյ կողմը ջրաբաշխութեան գործողութիւնը սկսելուն պատճառաւ, Ընկերութիւնը կը ծանուցանէ Հասարակութեան թէ տուներու մէջ հաստատուելիք ջրաբաշխ մասնաւոր խողովակներու (մասնաճիւղեր *) շինութեան գնոց վրայ ⁰/₀ 15 զեղչում ըրած է և թէ այնուհետեւ գնոց զեղչումն և դիւրութիւն նաեւ պիտի շնորհէ իր բաժանորդացը, որպէս զի կարենան սեպհականաբար ստանալ այդ մասնաճիւղերը։

Բացայայտենք օրինակի համար.

Ա. Առջի տարին ձրիաբար ջուր պիտի տրուի այն բաժանորդին՝ որն որ առօրեայ 171 լիտրայի (11 գըրպայի) հասարակ բաժանորդութեան մը համար կանխիկ 500 դահեկան և կամ առօրեայ 75 լիտրայի (5 գըրպայի) բացառիկ բաժանորդութեան մը համար կանխիկ 430 դահեկան հատուցանելով՝ կ'ուզէ ստանալ իր տանը յատուկ մասնաճիւղը։

Բ. Եթէ բաժանորդ մը կ'ընտրէ տարեւոր հատուցմամբ տէր ըլլալ իր մասնաճիւղին, բաւական է որ ջրոյն գնէն զատ՝ հինգ տարի հետզհետէ 105 և կամ 100 դահեկան վճարէ, ըստ որում հասարակ և կամ բացառիկ է իր բաժանորդութիւնը, որպէս զի հինգ տարիէն ետքը կարենայ բացարձակ տէր և իշխան ըլլալ իւր մասնաճիւղին։

Ասանկով՝ բաժանորդ մը որ հասարակ կարգի մասնաճիւղոյ համար՝ իբր տարեկան վարձ՝ կը վճարէ	ոսկի դհկն.	75
իր մասնաճիւղին բացարձակ տէր ըլլալու համար հինգ տարի հետզհետէ պիտի վճարէ միայն	» »	105

Գ. Գօնթէօր ըսուած և հասարակօրէն գործածուած 0m, 010 ջրաչափ մեքենաները պիտի վաճառուին	ոսկի դհ.	400
փոխանակ	» »	520
Նոյն ջրաչափ մեքենաները պիտի տրուին ի վարձու	ոսկի դհ.	100
փոխանակ	» »	120

Դ. Իսկ թէ՛ մասնաճիւղը և թէ՛ ջրաչափի վարձքը մէկտեղ պարունակող բաժանորդութեանց գիները հետեւեալներն են.

Ջրաչափով և առօրեայ 171 լիտրայով (11 գըրպայով) հասարակ բաժանորդագինն է

Ջրի համար,	ոսկի դահ.	250
Մասնաճիւղ ջրաչափի վարձք	» »	175
Ընդ. ամենը	» »	425

Առօրեայ 75 լիտրայով (5 գըրպայով) բացառիկ բաժանորդութեան տարեկան գինն է

Ջրի համար,	ոսկի դահ.	110
Մասնաճիւղ ջրաչափի վարձք	» »	90
Ընդամենը	» »	200

Վերոյգրեալ կշիռներէ աւելի առնուած ջրոյն ամէն մէկ հազար նոր հօխայի համար պիտի վճարուի ոսկի դահեկան 4։

Ընկերութիւնը վրան կ'առնու շատ աժան գներով կատարել տուներու մէջ ըլլալիք ջրոյ վերաբերեալ ամեն տեսակ շինութիւնք և անոնց յարակից այլ և այլ հանդերձանքը մատակարարել, որպիսի են լուացարաններ (լավապօ) ըսուած, միզելու չարժէուն ամաններ, պիտոյից համար անհոտ անօթներ և այլն։

Որոնք որ կ'ուզեն յայսմ մասին աւելի տեղեկութիւն ստանալ, կրնան դիմել Ջրոց Ընկերութեան կեդրոնատեղին որ ի Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց թիւ 42 և կամ ի Պոլիս Աթիգ-Ալի-Փաշա փողոց թիւ 30։

Ծանօթութիւն. *Այդ ջրաբաշխ մասնաւոր խողովակներուն՝ Ընկերութիւնը (Պրանչման) արուեստական անունը կուտայ և Թարգմանիչը (Մասնաճիւղ) անունը տուաւ դիւրիմացութեան համար։

Այս մասնաւոր խողովակները կը դրուին փողոցի մայր խողովակէն մինչեւ տանց մէջ դրուած ծորակը (մուսլուգ)՝ մէկ մէթրօ հեռաւորութեամբ։

Առանձին ջրային շինութիւնք ըսելով կ'իմանանք տանց մէջ ջուրը բաշխելու խողովակներ, ծորակներ, լուացարաններ, անհոտ-անօթներ, տաշտեր, ջրի ցայտեր (Ֆիսգիյէ) և այլն, և այլն։ 510

Ֆրանսացի երեւելի կաճառորդ-[illegible] Լըրուվէլի «[illegible]» կամ

ԲԱՐՈՅԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՆԱՆՑ

գիրքն՝ որ անուանի հեղինակին գլուխ գործոցն է և համայն Ֆրանսայի և արեւմտեան Եւրոպիոյ մէջ մեծ հռչակ հանած, այս անգամ հայ լեզուով ի լոյս կ'ելնէ աշխատասիրութեամբ բարեյիշատակ հանգուցեալ տիկին Թագուհի Շ. Մելիք-Ազարեանցի և հրատարակութեամբ «Բիւզանդեան Գրատան»։ Գիրքը կը պարունակէ ընդհանուր տեսութիւն մը հեղինակին կողմանէ, գեղեցիկ յառաջաբան մը գրեալ [illegible] զոր ժամանակին Արեւելք մասամբ հրատարակեց, Թարգմանչին փորագրեալ պատկերը, և 500 երեսէ բաղկացեալ ընտիր տպագրութեամբ եւ ընտրելագոյն պարունակութեամբ աշխատութիւն մը՝ արժանի ամեն հայու ընթերցանութեան և գեղեցիկ սեռին կատարելագործութեան տենչացող ամեն անձնաւորի գնահատման։

ԳԻՆ 15 ՂՐՈՒՇ

Վաճառման կեդրոնատեղին է «Բիւզանդեան Գրատուն», Ղալաթիա, Սեղբոյ խան թիւ 5, որ բաց է ամեն երեքշաբթի և ուրբաթ, իսկ միւս օրերը առաւօտ և երեկոյ միայն. կը ծախուի նաև Պոլսոյ հայ գրավաճառաց քով։ 508

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Ընդ հովանաւորութեամբ Առեւտրական Սենեկին
9, Սէնդ-Գաթերին փողոց, 9

Արհեստական ուսմանց տեւողութիւնն է երկու տարի։ Սակայն նախապատրաստական տարի մը, որ անհրաժեշտ է այն օտարականաց որք ըստ բաւականին չեն գիտեր Ֆրանսերէնն, յատկացեալ է այն երիտասարդաց որոց կրթութիւնը շատ տարրական է։

Վարժարանը գիշերանոց մը ունի օտար աշակերտաց համար. տարեկան վճարն է 1900 Ֆրանք։ Դիմել վարժարանին Տնօրէնութեան։ 587 1—15

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 16 յուլիս.

Երեսփոխանաց Ժողով.—Երեսփոխանաց ժողովն ընդունեց Ծերակոյտին մուծած փոփոխութիւններն Ելմտացոյցին մէջ։

Երեսփոխանաց ժողովը նմանապէս ընդունեց Ծովային նախարար Պ. Քրանձի օրինագծերն ի մասին 58 միլիոն ֆրանքի վարկին՝ նոր մարտանաւուց շինութեան համար, և երեք միլիոն ֆրանքի ուրիշ վարկ մը՝ ծովային նաւահանգստաց համար։

Ապա, Նստաշրջանը փակեալ յայտարարուեցաւ։

Ծերակոյտ. Ծերակոյտն ընդունեց քանի մը գաւառաց մէջ միանգամայն ընտրելի լինելն արգիլող օրինագիծն, ինչպէս և քաղաքական և լրագրական յանցանօք բանտարկելոց ընդհանուր ազատութիւն շնորհող օրինագիծն։

Բայց երբ Ներկայացուցին Ծովային Նախարարութեան համար վերոյիշեալ վարկերուն օրինագծերը, նախագահ Պ. Հիւմպէր թոյլ չտուաւ վիճաբանիլ անոնց վրայ, որովհետեւ Նստաշրջանը փակող հրովարտակն արդէն կարդացուած էր Երեսփոխանաց Ժողովոյն մէջ,—գիտել տալով որ Սահմանադրութիւնը կ'արգելու Ծերակոյտին՝ Նըստաշրջանն երկարաձգել։

Նիստը վերցաւ սաստիկ յուզման մէջ տեղ։

— —

(Մասնաւոր հեռագիրք)

Փարիզ, 15 յուլիս.

Գերագոյն Ատենին Յանձնաժողովն որոշեց հրատարակել Պուլանժէ զօրավարին դատական քննութեան վերաբերեալ ամեն թուղթերը։

Փրակա, 13 յուլիս

Պոհեմիոյ Նահանգային երեսփոխանական Ժողովոյն ընտրութեանց վերջնական արդիւնքը սա է. 242 երեսփոխանք ընտրուած են, որք սապէս կը բաժնուին. 71 Գերմանք, 54 Երիտասարդ Չեխք, 43 Ծեր Չեխք, 70 Պահպանողականք և 4 Եպիսկոպոսունք։

Պերլին, 13 յուլիս

Ի Պրուսէլ գումարելի Դեսպանախորհուրդը չպիտի զբաղի զանազան Տէրութեանց յԱփրիկէ գրաւած երկիրներուն սահմանները գծելու. այլ պիտի քննէ գերեաց տուրեւառն եւ յԱփրիկէ ոգելից ըմպելեաց և հրազինուց մուծման խնդիրը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 5 յուլիս
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ	(Պանքայի)	110 1/4
3 »	»	(վճարկին)	109 7/8
3 »	Բարիզի	(պանքայի)	22 87 1/2
	»	(վճարկին)	23 95

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միւզ. Ու. Սէրի		17 21
Օրուայ գոցուելէն վերջը	»	17 22
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 23
Կէս օրին	»	17 23

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՒԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	44 30
Այս առաւօտ	44 30
Կէս օր	44 30

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	28
»	B. »	16 20
»	C. »	17 25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ.	Լր.	4 18
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	8 38
Պանք տը Գօնս	»	»	7 14
Սոս. Շամէ է վալեօր	»	»	4 87
Թրամվէյ	»	»	455
Բուվելի Երկաթուղի		Ֆր.	59 50
Օպլիկասիոն տը Բրեօրիթէ		»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիոմի		»	104

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանկնոց	»	87 35
Անգլիական ոսկի	»	110 18
Իմփէրիալ	»	90 5
Քրիմիզ	»	51 10
Բուլի Թղթադրամ	»	8 91
» արծաթ	»	74
Մեճ. արծաթ. (տարբ.)	»	108 20
Վէշլոց	»	103 30
Հինգնոց	»	103 20
Մեթելիք	»	102 20
Թասֆիյէ	»	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 16 Յուլիս ժամ 5 վերջ. 15 երկ.

Անգլ. քոնսոլիտէ			98 5/16
Օսմ.		Սէրի Դ. բացուեցաւ	15 7/8
»	»	գոցուեցաւ	16
»	»	» Ա	28
»	»	» Բ.	16 5/8
»	»	» Գ.	15 7/8

Օթօման 1871	91
փոխառութիւն 1877	99
Պանք Օթօման	10
Ռուսական փոխառ. 1873	99 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	89 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	103 7/8
Տայրա Սանիէ	83 1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Բօչիլտ)	102 1/4
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 374
Վիէննա, 16 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ	
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 60
Օսմանեան երկաթուղի	30 50
» Բէժիի քաժնեթուղթք	110
Բարիզ, 16 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	104 95
» » 3 %	83 22 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 10
» » » գոցուեցաւ	16 07 1/2
» » » Բ.	16 20
» » » Գ.	16
Օսմանեան երկաթուղի	58 12 1/2
» Բէժիի քաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	504 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	672 50
» Ֆօնսիէ	1270
Գոնգուառ տ'էսգօնդ	93 75
Սուէզի ջրանցք	2267 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	— —
Իտալական Ռանթ	94 25
Սպանիական (արտաքին)	72 1/2
Եգիպտական միացեալ	448 75
Բրիօրիթէ թիւրք	448 75
Հելլենական 5 %	464 37 1/2
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 16

Ի ՄԱՀ ՎԱՂԱՄԵՌԻԿ ՊԱՏԱՆԵԿԻՆ
ՄԵՐԵԱՆ ՎԱՀԷԻ

Սեւ էր քոյին ճակատագիր՝
Ո՛վ դու մանուկ Սեւեան Վահէ,
Մահանըւէր եղեւ հասակդ,
Այս ի՛նչ տըխուր սրտի ցաւ է։

Քսան և չորս գարուն ծըլեր,
Ծաղիկ հասակդ փթթեցուցեր,
Ուսմունքներով միտքդ պարարեր՝
Մահուան բաժին առ ի լինե՞լ . . .

Նըպատակիդ դեռ չը հասած՝
Ո՞ զքեզ շեղեց ասպարիզէդ,
Քո ծընողաց գրկէն կորզեց՝
Այլ սիրելեացդ ո՛չ ի սրտէն . . .

Այս ի՛նչ կրակ է յերկնից կ'իջնէ՝
Հուր միջօրէ կ'այրէ խանձէ
Ու հասարակ զամենեսին,
Այլ մեծագոյն հուր ի սիրտս է։

Հուր մի անշէջ հուր սիրելեաց
Որոնք ըզքեզ արդ կորուսին,
Զի այդ կորուստդ անդառնալի՝
Ցաւ անըստառ անբուժելի։

Ի՛նչ են խուներ ընդ ձորն ի վայր
Ընդ հուն ցամքած հեղեղատի՝
Կ'երթան ամենքն ալ գլխակոր
Արտասուաթոր և քրտնաթոր։

Ծաղիկներով շրջապատեալ՝
Ծաղկահասակ պատանեկիկք՝
Ծաղիկ հասակն այն կուսանին
Որ ծաղկընկէց եղեւ փառօք։

Անմըխիթար և դողդոջուն
Հայրըն կըքեր իւր որդեկին՝
Մի փունջ ծաղիկ է պատրաստեր,
Կամի ձեռքով շիրմին դընել

Ծաղկահասակ իւր որդեկին,
Ծաղկապըսակ պատանեկին՝
Վերջին նըւէր գերեզմանին
Անջինջ անմահ յիշատակին։

Եւ ո՛ւր կ'երթաս հող ըզգըլխով,
Քո սիրելեաց աչօք կոծով,
Շրջապատեալ ի մըտերմաց,
Ծրագըր մարած արեւդ շիջած։

Ի՞նչ մութ աշխարհք Ջահքըդ վառին,
Ո՞ր կոյս եւ դէմդ խորհրդաւոր՝
Կոյս սեւաչեայ կոյս քօղաձիգ՝
Մահուան քօղը առնուլ գլխէդ։

Ա՛խ այս աշխարհս աչու վահ է,
Ամէն լեզու ա՜ ու վահ է,
Թառամեցաւ ծաղիկ հասակ
Պատանեկին անուն Վահէ։

ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԵՍԱՅԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 1 յուլիս

Չորեքշաբթի իրիկուն Գեր. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեան Մանիսայէն կը վերադառնայ քաղաքս։ Քահանայից դասը, քաղաքական ժողովոյ Մեծ. անդամք և խումբ մը ժողովուրդ կայարան կ'երթան Նորին Սրբութիւնը դիմաւորելու։

—Շաբթուս մէջ Նորընտիր Ուսումնական խորհուրդը իր երկրորդ նիստը կ'ունենայ։ Այս նստին ներկայ կը գտնուի նաև Մեծ. Երուանդ էֆ. Սպարթալեան, որ Մեսրոպեան վարժարանի վերաշինող բարեյիշատակ բարերարին ի պատիւ եղած կարգադրութեան մը համեմատ՝ Ուսումն. խորհրդոյ անդամ ընտրուած է։

Մեծ. Ղուկաս էֆէնտի Եսայեան, որ ի բացակայութեան՝ խորհրդոյն ատենապետ ընտրուած էր, ատենապետութեան պաշտօնէն կը հրաժարի և խորհրդոյն ընտրութեամբ անոր կը յաջորդէ Մեծ. Գ. Յ. Բաբազեան։

—Հինգշաբթի օր քաղքիս հայ հասարակութիւնը դառն կորուստ մը ունեցաւ յանձին Մեծ. Վարդան էֆէնտի Փափազեանի, որ երկու օր կաթուածի յանկարծահաս հարուածով մը տառապելէ ետք կնքեց իր մահկանացուն։

Վարդան էֆէնտի Փափազեան ձայնական երաժշտութեան մէջ հռչակ ունեցող ուսուցչապետն է, որ ոչ միայն իր արուեստական տաղանդի և անուշ ձայնի շնորհիւ այլ և ընկերսիրական ազնիւ բընաւորութեամբը հոմակրելի և սիրելի եղած էր տեղւոյս և օտարաբնակ ազգայնոց շատերուն։ Ծնած է ի Զմիւռնիա 1820ի մէջերներ. ինք քահանայի որդի՝ մանուկ հասակէն ցոյց տուած է հազուագիւտ եկեղեցասիրութիւն և բարեպաշտութիւն՝ առանց երբէք կրօնամոլ լինելու։ Գողտր ձայնովն՝ մանկութեան առաջին օրերէն ժողովրդի սիրելի և համակրելի դպիր մ'եղած է, այնպէս որ Մեսրոպեան վարժարանի մէջ իր ուսումը աւարտելէն ետք՝ ժամանակին ազգային իշխանութիւնը մէկ կողմէն եկեղեցւոյ պայծառութեան գովելի նախանձախնդրութեամբ և միւս կողմէն ժողովրդի պահանջմանց տեղի տալու համար՝ ստիպուած է զինք Պոլիս ղրկել՝ այն ատենի նշանաւոր ուսուցիչներու քով ինչպէս Տէր Արիստակէս և այլն, ձայնական երաժշտութիւնը հիմնապէս ուսանելու համար։

Թէ ինչքան ուղիղ էր ազգային իշխանութեան ընտրութիւնը ապագայն ցոյց տուած է արդէն. Վարդան էֆէնտի Փափազեան իր վրայ դրուած ամեն յոյսերէ անդին կ'անցնի. քիչ ատենի մէջ կ'աւարտէ իր ուսում և այն ինչ ի Զմիւռնիա կը վերադառնայ՝ արհեստականը բնականին միացուցած՝ Իզմիրցւոց զմայլելի դպիրը, դպրապետը կը լինի և կը մնայ այդպէս ալ գրեթէ ամբողջ կէս դար։ Բայց իր վրայ կը հիանան ոչ միայն տեղացիք, այլ և Պոլսոյ և Եգիպտոսի ականաւոր ազգայիններ, որոնց մօտ Վարդան էֆէնտի Փափազեան ուր ուրեմն իշխանավայել կեանք մը կը վարէ։ Այդ փառաց մէջ չմոռնար իր եկեղեցին, որու պայծառութեան զարկ և փայլ լծուտան ամեն ժամանակ իր մէկ եղանակն, երգը, ձայնն ու շեշտը։ Վերջին տարիներս համեստ կեանք մը կ'անցնէ նա՝ ազգ. Հիւանդանոցի մէջ, ուր իրեն սենեակ մը կը յատկացուի. այդ անշուք սենեակի կահաւորումը ինքնին ապացոյց մ'է հանգուցելոյն բարեպաշտութեան և ազգասիրութեան։

Սակայն մի միայն զգալու և երգելու սահմանուած չ'էր նա, այլ և գործելու. Աղքատասիրաց Ընկերութեան նշանակելի աշխատաւորներէն մին եղած է և Ազգային Հիւանդանոցի ալ հիւանդներուն վըրայ յատուկ հոգ և խնամ տարած է, բոլոր այն միջոցին, ուր անդ բնակած է։ Գալով նորա երաժշտական երկերուն՝ անթիւ են անոնք, զոր գնահատած է ոչ միայն հանրութիւնը, այլ եւ կայսերք. անցեալ տարի իր յօրինած առ Օգոստափառ Սուլթան Համիտ կայսրն ուղղեալ մէկ ձօնին համար՝ Նորին Վեհափառութիւնը բարեհաճած է Մէճիտիյէի Դ. կարգի շքանշանով պատուել զինք։ 1863 ին երբ Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ քաղաքս այցած է, այնքան հաճոյք զգացած է նորա յօրինած «Նոր մեզ ծագիր» և մի ուրիշ երգէն՝ որ մեծագին ժամացոյց մը նուիրած է իրեն։ Իր վերջին երկն եղաւ Ադամեան էֆէնտիի ի պատիւ յօրինած ուղերձը։

Նոյն օրը կը կատարուի յուղարկաւորութեան հանդէսը շքեղ կերպով. ներկայ կը գտնուին իր անթիւ բարեկամներ և ժողովրդի խուռն բազմութիւն մը, որոնց զգացմանց տիրանալու յատուկ իրաւունք մը ունեցած է կարծես հանգուցեալը, այնքան զգածեալ և վշտագին կը հետեւէին անոնք նորա դագաղին։

Եկեղեցական արարողութիւնք կատարուելէ ետք՝ եկեղեցւոյ բակին մէջ Մեծ. Մարտիրոս էֆէնտի Ալիփիրեան համառօտ այլ ազդու դամբանական մը կը խօսի յուզեալ և սրտաբեկ։

Դամբանական մ'ալ՝ Մեծ. Նշան էֆէնտի Միրզաեան կը կարդայ, և ուրիշ մ'ալ յունարէն լեզուաւ՝ հանգուցելոյն բարեկամներէն մին։

Ապա դագաղը կ'առաջնորդուի գերեզմանատուն՝ կառքերու երկարաշար թափորով մը։

ԵԴԵՍԻԱ, 7 յունիս

Անցեալ շաբթու ուժգին փոթորիկ մը, կամ մանաւանդ թաթառ մը ծագելով՝ ի Պօզ-Օվայ հովակ նշանաւոր գիւղին մէջ շատ մը հաստարմատ ծառեր տապալեր և մզկիթին մինարէին սիւները ջարդակոտոր ընելով գմբէթը վար նետեր է։

—Գաւառիս մթնոլորտը՝ կարծես անցեալ ամսոց երկարատեւ երաշտութեան վրէժը լուծելու համար՝ յաճախ կը պաշարուի անձրեւահոս ամպերով. այս վայրկենին իսկ՝ երբ կը գրենք, առատ անձրեւ մը կ'իջնէ նման մարախ կամ փետրուարի բազմահեղեղ անձրեւաց։

—Ցորենոյ գինը բարձր կը մնայ ըստ առաջնոյն։ Մարախք՝ ամէն գիւղախմբոց մէջ՝ պատճառեցին զգալի վնասներ. բայց կըսուի թէ գերազանցապէս վնասուած են Պէզիրի և Պօզ-Օվայի գիւղախմբոց հունձքերն։ Մարախք այժմ եւս սկսած են եւ պիտի շարունակեն անշուշտ վնասել ամառնային ցանքերուն և բանջարեղինաց՝ մինչեւ որ ջնջուին բնականաբար, որ հարկաւ շատ չուշանար։ Գաւռսէն առնուած լրոց համեմատ՝ մարախք յոյժ առատապէս հունտ ձգած են և դեռ կը շարունակեն ձգել յառաջիկայ տարւոյ համար։

—Անցեալ—Եղիական պահոց—Եշ. օրն՝ ազգային դարաւոր աւանդութեան մը համեմատ՝ արանց կամ (որպէս միշտ) մանաւանդ կանանց բազմութիւն մը ըստ ամենամեայ սովորութեան վերստին ուխտի դիմեց քաղաքէս դէպ արեւմտեան-հարաւ ժամ մը հեռի ա՛յն քարայրը (ուր արհեստական կերտուածք և այլ հնութեանց հետքեր կը նշմարուին,) որ աւանդաբար կը յորջորջուի «Բնակարան» կամ «Գերեզման սրբոյն Աբգարու»։

Ազգ. Կրօնական իշխանութիւնն՝ քանի մը տարիէ ի վեր կը գլանայ նոյն օրը յիշեալ ուխտատեղին քահանայ ղրկել՝ ուր երբեմն Պատարագ եւս կը մատուցուէր յոգնախուռն և բազմերանդ ժողովրդեան մէջ՝ խաղի և այլ անհաճոյ տեսարանաց պարզուելուն պատճառաւ, թէ եւ առանց բարձման մասին բծախնդիր յորդորք չեն պակսիր։

Կանդիտանանք թէ այս տեղական Տօն՝ զորմէ Օրացոյց կամ Տօնացոյց յայտնի է որ բան մը չեն խօսիր, ե՞րբ կամ ի՞նչ պարագայէ սկիզբն առած է։ Բայց կարծենք թէ ուրիշ կողմեր եւս կան աւանդական նմանօրինակ տօներ։

Գ. Կ. ՈՍԿԵՐՉԵԱՆ

ԵՐԿՐԱԲԱՆԱԿԱՆ

Զմիւռնիոյ նահանգն, հարուստ և ընդարձակ հանքերովն, սկսած է գրաւել թէ տեղացւոց և թէ օտարաց շահադրգիռ ուշադրութիւնն. Բացի հիներէն, նորանոր հանքեր սկսած են երեւան գալ և արծարծել բազմաց եռանդն։ Երկրաբանութիւնն որոյ օգուտն ի մասին հանքային ճարտարութեան և խուզարկութեանց ակներեւ է և անհրաժեշտ՝ կը մատուցանէ անդէն ծառայութիւն և մասնաւոր կը ցուցնէ կազմակերպութիւնն հողոյն և ընդ նմին գոյութիւնն հանքային մարմնոց։ Գործոց բերմամբ բաւական ժամանակ մնալով ի Զմիւռնիա և շրջելով գրեթէ ըստ մեծի մասին հանքային վայրերը՝ կը փափաքիմ ներկայացնել ընթերցողաց Զմիւռնիա իւր երկրաբանական տեսակէտով և ոչ թէ այլ բազմաթիւ տեսակէտներովն որ այլոց գործն է առաւել և դուրս իմ շրջանակէն։

Երկկողմեակի լերանց շղթայներ կը պատեն Զմիւռնիոյ ծոցն հիւսիսէն և հարաւէն. Հիւսիսային լերանց շղթայն, ի հնումն Բակիոս, կը կոչուի այսօր Քըզըլ-Տաղը, հարաւային շղթայն՝ Գարա-Տաղը, հողերուն գոյնէն առնլով։ Վերջինն կը կոչուի նաեւ Մելէսի հըրուանդանն։ Զմիւռնիոյ ծոցն որ 65 քիլոմէդր երկայնութիւն եւ 24 քիլոմէդր լայնութիւն ունի միջին հաշուով՝ ուղղուած է հիւսիսային արեւմտեան կողմն։ Շնորհիւ հանդիպակաց Միտիլլի կղզւոյն, զերծ է հովերէն եւ վտանգաւոր ծովային արկածներէն։ Եզերքներն նախ են խիստ մանուածապատ եւ հետզհետէ կ'ուղղուին դէպի արեւելեան կողմն, յետոյ դէպի հիւսիսային արեւելք, այնպէս որ ծոցին ջուրերը չեն կրնար յուզուիլ բայց միայն տեղական նուազ երկիւղալիմըրրիկներէ։ Որոշապէս կարելի չէ ճշդել երկրաբանօրէն թէ մինչև ո՞ր աստիճան Զմիւռնիոյ ծոցին եզերաց ձեւն փոփոխուած է ի հնագոյն ժամանակաց ցայսօր։ Ծոցին հարաւային եզերքն այնքան աւելի խորտ ու բորդ է որքան հիւսիսային եզերքն է հարթ։ Մելէսի հրուանդանն կամ հարաւային եզերքն առ հասարակ կազմուած է հրաբխային ժայռերէ և, նա մանաւանդ սեւ լաւաներէ, քիչ մը աւելի հեռուն կը գտնուին կարմրագոյն կարծրաքարեր (prachytes) որոց անուամբ կայ քաղաք մը և կը կոչուին Էրիթրէէ—կարմիր-քաղաք—. քիչ մը դէպի ծոցն յառաջանալով կը տեսնուին կանոնաւոր ձեւով զոյգ մը լեռներ որք կը կոչուին Երկու Եղբարք-Իքի-Գարտաշլար։ Պուզ-Տաղը, ի հնումն Դմօլիւս, կը տարածուի արեւելքէն արեւմուտք 120 քիլօմէդր երկայնութեամբ. Զմիւռնիոյ և շրջակայ քաղաքաց ձիւնը կը հայթայթէ այս լեռն որ, ըստ նորագոյն երկրաբանական տեսութեանց, առաջինն երեւան եկած է երկրին ծոցէն երբ դեռ հըրսկայն Տօրոս և այլք խորասուզուած էին երկրին անդնդոց մէջ։ Դմօլիւս կազմուած է հատաքարերէ և նախնական ժայռերէ. վեհ և հրապուրիչ տեսարան մը կ'ընծայեն դիտողին աչաց այն խորդուբորդ շրջաներ[illegible] յորս որոշակի կը տեսն[illegible]ուին հատաքարային ապառաժներ մեծամխատ և լայնածաւալ. իւր մի քանի ճիւղերուն մէջ կը նըշմարուին ցիր և ցան կրաքարային ապառաժներ։ Հիւսիսային կողը կը նայի Սարդ[illegible] հովտին վրայ և կազմուած է գծաւոր քայլախազէ, [illegible] կաւերէ և կարմրագոյն աւազէ։ Դմօլիւս լեռն տակաւ առ տակաւ կ'սկսի ցածնալ քանի որ ծովուն մօտենայ և իւր և Քըզըլ-Տաղի մէջտեղ կը կազմուի ընդարձակ ծործոր մը եւ հիւսիսային կողն կը տարածուի մինչեւ Գուրնապատի հովիտն որոյ բերանն կը գտնուի Զմիւռնիա։

Գուրնապատի հովտին հիւսիսային կողմն է խիստ լեռնոտ. այս լեռն որոյ բարձրութիւնը կը հասնի 1500 մեդրի կը վերաբերի ամբողջովին կըրաքարային կազմութեան։ Ապառաժներու վրայ շինուած է Պուրնապատ որոյ պեղումներն և ըստ տեղացւոց, «Հոմերոսի քարայրներն» կ'երթան այցելել ամէն տարի շարունակ բազմաթիւ զբօսաշրջիկք։ Կը պատմուի թէ «Զմիւռնիոյ ժողովուրդք ունէին իրենց քաղաքին մէջ Մելէս գետն որոյ ջրերն են վճիտ եւ ընտիր. գետոյն ական մօտ կայ քարայր մը ուր Հոմերոս, կ'ըսեն, կը շարադրէր իւր դիւցազներգութիւնները։»

Այս քարայրք, որ դեռ կը գտնուին՝ այսօր չ'են գեղեցիկ ծագած տեղը, քիչ խորութեամբ պեղումներ են կրաքարային ժայռերու մէջտեղ և ոչինչ արժանի նշանակութեան կ'ընծայեն։ Դմօլիւսի արեւելեան կողմն ծածկուած է խիտ անտառներով որոց մէջ կը գտնուի ապառաժը քանդակագործեալ ի կենդանագիր Սէ[illegible]։ Լերան ստորոտը կը գտնուի Նիմֆի քաղաքն, երեւելի կեռասենիներովն։ Այս բոլոր լերանց շղթայք կը ձգուին մինչեւ Զմիւռնիոյ ծոցն և կ'ընծայեն յաչս երկրաբանին խիստ շահեկան կողմեր, զի նեղ շրջանակի մը մէջ կարելի է գտնել երկրի բոլոր ժամանակաց կազմութիւններն, հատաքարերէն սկսելով մինչեւ երրորդ շրջանի հրաբխային ժայռերն և աւելի նոր ժամանակաց և շրջանի մասին։ Այս լերինք կը ներկայանան համակ վեհ և սքանչելի գծերու տակ որք զիւրաւ և հեշտ կերպիւ կը բոցմուին ուսուցման մասին մէջ և կը քանդակուին յիշողութեան մէջ անջինջ։

Զմիւռնիոյ քաղաքին վրայ հայող լեռն կը կոչուի Բակիոս, որոյ մօտ, ըստ աւանդութեան Մեծն Աղէքսանդր ունեցած է ցնորք մը. Բակիոս, ի հնագոյն ժամանակս կը կոչուէր նաեւ Մաստուսիա, գրեթէ կոնաձեւ է, բոլորովին կազմուած է կարծրաքարերէ և հրաբխային ժայռերէ. ուշադրութեան արժանի կէտ մը, զի կրաքարային լեռանց մէջ տեղ բոլորովին տարբեր կազմութեան մը կը պատկանի այս լեռն որոյ հարաւային կողմն կը գտնուին Թեօսի, Քլարոսի և Քէլէֆոնի լեռներն՝ կազմեալ գորշ կրաքարերէ որք առաւել մարմարիոնի բերեն զնմանութիւն, իսկ հիւսիսային կողմն է Պուրնապատի հովիտն։

Զմիւռնիոյ ծոցին աջ եզրին վրայ և ոչ շատ հեռու Մելէսի բերանէն կը բարձրանայ կոնաձեւ լեռ մը որոյ ծիւղերը կը կազմեն Մանիսա-Տաղը։ Ի հնումն կը կոչուէր Սիփիլիւս։ Այս լեռն է առաւել ամփոփ քան թէ շղթայաձեւ. իւր ծագումն կը պարտի խիստ հին հրաբխի մը որմէ ցայտեալ նիւթք ծածկած են զերկիր նախապատմական ժամանակաց մէջ։ Կազմուած է կապոյտ և կարմիր կարծրաքարերէ, իսկ նոր ժամանակներս տեսնուած են իւր կողերուն վրայ լաւաներ յար և նման Օվէրնյի և Վեզուվի լաւաներուն։ Սիփիլիւս կը ձգուի մինչև ի Մանիսա և զգալապէս ցածնալով կ'անջատի Պուրնապատի և Նիմֆի կըրաքարային լեռներէն։ Հիւսիսային եզերքն կը թրջեն Հերմոսի ջրերն որք այժմ կը կոչուին Սարապատ կամ Քըրմըզ-Զայը և կը թափին ծիւղաւորմամբ Զմիւռնիոյ ծոցին մէջ։ Այս գետոյն վրայ շինուած է Մենեմէն քաղաքը։ Սիփիլիւսի հիւսիսային արեւելեան կողմէն կը միանայ գրեթէ անզգալի ելեւէջներով Մուրատ-Տաղի հետ Տէնտիլէն լեռն որ նոյնպէս կազմուած է կրաքարային ժայռերէ հանդերձ սրճաքարի երակներով։

Որպէս յայտնապէս կ'երեւի, Զմիւռնիա և իւր շրջակայ քաղաքները կազմուած են մեծաւ մասամբ հին գետիններէ յորս մեծագոյն տեղն կը գրաւեն հրաբխային ժայռերն. անընդհատ երկրաշարժի երկիւղք և ահաւոր վնասք որք յաճախ կ'ահաբեկեն ժողովուրդն՝ հետեւանքն են իւր երկրաբանական կազմութեան։ Հին ժամանակաց մէջ պատահած երկրաշարժք ճշդապէս կուտան մեզ այն գաղափարն թէ այս բոլոր լերանց մեծագոյն մասն կը պատկանի հրաբխի որ, յետ երկար և ահարկու բորբոքմանց, կ'երեւի շիջեալ կամ նուազ վտանգաւոր վիճակի մը մէջ կը գտնուի։ Լերանց կողերուն վրայ տեսնուած ահագին ժայռեր[illegible] և գետոյ քշած տարած փոշիացեալ աւազներն հզօրապէս կ'ապացուցանեն թէ Փոքրն Ասիոյ այս մասն, որպէս ուրիշ մասերը թէտր հանդիսացած են աղէտից, աւերածոց և անխուսափելի կորստեան յորս մարդկար էակն առաւելապէս ունեցած է մեծ և անդարմանելի բաժինն. մերթ ընդ մերթ բորբոքմունք հրաբխից և շարժք երկրի ահաբեկած են զինքն երկարատեւ սոսկմամբ։

Արդարեւ կը յուզի մարդ երբ մէկ կողմէն կը դիտէ երկրի այս կազմակերպութիւնն և միւս կողմանէ աչաց առաջ կը բերէ այն անցեալ աղէտալի դէպքերն. բայց կը հրճուի դարձեալ երբ կը տեսնէ երկրին յորում կը բընակիմք շատ բան ունի մեզ պարգեւել, բազում հանքային գանձեր ունի իւր ծոցին մէջ, յոյժ ընդարձակ ասպարէզ մը կը բանայ մեր առջեւ. ասպարէզ հաւասարապէս նպաստաւոր բոլոր ժողովրդեան, ասպարէզ գործոց, աշխատութեան և չահու արուեստագիտին որպէս նաեւ դրամատիրոջ համար։

Մ. Ս. ԵԿԵՆԵԱՆ
Հանքային-Երկրաբան

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՍԻԿԱՐԻ ԹՂԹԻ
ՏՊԱՐԱՆ
Ս. Գ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
Բէշ-Փօշ- Խան, Թիւ 2-3

Վաճառատանս մէջ զանազան տեսակ ընտիր սիկառի թուղթերէ զատ կը վաճառի նաև մաքուր տպագրեալ և դիմացկուն կազմով մեծադիր սաղմոս, պատկերազարդ ընթերցարան և աւետարան։ Պատ. Հոգաբարձուք, գաւառացիք և գրավաճառք շատ գոհ պիտի լինին սոցա գիներէն որք յոյժ աժան են ուրիշ ո՛ և է տեղ ծախուածներէն։

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նաեւ Մեծ. Յ. Պարոնեան էֆ.ի Պտոյտ մը ի Կ. Պոլիս և Մեծապատիւ Մուրացկաններ անուն մտաւոր հեղինակութիւններն։

511 5—15

ԷՄԻԼ ԿԱՊՈՐԻՈ
— —
ԼԸՌՈՒԺԻ ԴԱՏԸ
Թարգմանեց ՊԵՏՐՈՍ ԱՏՐՈՒՆԻ
Հրատարակեց Ս. ՑԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

Սոյն հռչակաւոր վիպասանութիւնն, որ ասկէ առաջ Թերթէ առ Թերթ հրատարակուելու սկսած և մեր կամքէն անկախ պատճառներով ընդհատուած էր, այս անգամ կատարելապէս հրատարակուած ըլլալով 472 երեսէ բաղկացեալ գեղեցիկ հատոր մը եղած է։

Գինն է 12 դահեկան արծաթ և կը ծախուի բոլոր հայ գրավաճառաց և կամուրջի գլուխը լրագրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներուն խանութը։

Կեդրոնատեղին է փորագրատուն Ս. Ցէօվլէթեան, Էսկի Զապթիէ փողոց, Թօմրուկ խանի կից։

586 1—3

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ
— —
ԲԱՌԱՐԱՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
1889

Սոյն գործն, որոյ նմոյշին հրատարակութիւնը ծանուցած էինք յառաջագոյն, սկսած է հետզհետէ տպագրուիլ, և արդէն Ա. և Բ. Թերթերը լոյս տեսած են։

Աւելորդ կը համարինք գովեստներ շռայլել այս բառարանի վրայ որ իւր տեսակին մէջ միակն է կատարելագոյն իւր ընդարձակութեամբ, նշանակութեանց ճշդութեամբ և հոմանիշ բացատրութեամբք բառերու, ոճերու և փռասներու ամէն ասացուածոց։

Ամբողջ գործոյն բաժանորդագինն է 1 զաղ. ոսկի, հրատարակելէ յետոյ պիտի վաճառի 1 1/2 զաղ. ոսկւոյ. իսկ Թերթ առ Թերթ գնել փափաքողք կրնան դիմել ի գրասենեակ Արեւելքի օրագրոյ, և հետզհետէ հրատարակեալներն ստանալ իւրաքանչիւր Թերթը 60 փարայի։

Բաժանորդներն անոնք որ ուզեն, պիտի կրնան հետզհետէ հրատարակուած Թերթերն ստանալ նոյն գրասենեկն։

518

ՏՐ ԲՆՈՐՍԻ
Հակատենդային դեղ, շինուած ի ձեռն

Մայսդըր Լուսիուս Պրուննինկի, ի Հէօխըսդ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի այն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Բնորսի Անթիֆէպրին, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ'առնուի ջրի կամ ուրիշ ... և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամէնէն ազդեցիկ ու ամէնէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, ջղային ցաւի, յօդացաւի, ժանտատենդի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հակատենդ դեղն է։ Ջերմաչափն կը յանձնարարուի բժշկական համալսարաններէն։

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղագործի և դեղավաճառի քով։

Տր. Բնորսի Անթիֆէպրինին վրայ փընտռել Առիւծի պատկերը. Իւրաքանչիւր տուփ [illegible] կը կրէ Տր. Բնորսի ստորագրութիւնը [illegible] կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Վսեմ. Տօքթ. Ստեփան փաշա Ասլանեան՝ թէեւ բնակարանը փոխադրած է Սկիւտար, Պաղլարպաշը թիւ 40, պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն հանդիպիլ մեր դեղարանն, Կօսքա Լալէլի-ճամիի դէմ թիւ 15, երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը, կէսօրէն երկու ժամ յետոյ։

5—15 516 Դեղագործ
Տ. Ա. ԱԼԱՃԱՎԵՐՏԵԱՆ

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷՄ ԼԱՏԻՆ ԻՏԱՐԷԻ ՈՒՄՈՒՄԻԷՍԻ

Պուլղար տաղը մաադէնը հիւմայունըընըն 305 սէնէսի հասըլաթընտան օլարագ մէյտանա պուլունան իքի Թագըմ եւիզ տօգուզ պին եէտի եւիզ օն տիրհէմ ճէտիտ սէքիզ եւիզ տօգսան իւչ քիւսիւր սիմ խալիս իլէ եէտի եւիզ օթուզ իւչ տիրհէմ ճէտիտ իւչ եւիզ օթուզ պէշ քիւսիւր ալթունըն միւզայէտէսի պիլիճրա սէնէյի մէզքիւրէ չէհրը Թէմմուզընըն օն իւչիւնճիւ բէնշէմպէհ կիւնի սաաթ տօգուզ պուչուգ րատտէյլէրինտէ գարարտատէսի քէշիտէ օլունմագ վէ եւրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա եւիզտէ իւչ զամմ գապուլ օլունուպ անտէն սօնրա զամմ գապուլ օլունմամագ վէ Թէգարրիւր իտէճէք էսմանը հէման վէ նագտէն վէ տէֆաթէն վէ լիրայի օսմանի եւիզ ղուրուշա օլարագ Օրման վէ Մէատին խազինէսինէ Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ մէզգէր միւզայէտէյէ վազ օլունդուղունտան Թալիպ օլանլարըն տէբօզիթօլարը իլէ պէրապէր Մալիյէ նէզարէթինէ տաիրէսինէ խուսուսի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։

4 Թէմմուզ 305 217

ԻԼԱՆ
— —
ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
— —
Ծէպէլէսէ պուլունան սաաքիրի շահանէնին միւնագասայա գօնուլան պէր սէնէլիք էրզագըն քիյաթլարը իլէ մաճալի Թալիպլէրի էօնճամինտէ օլունաճաղընտան Թէնզիլաթ իճրասը իլէ պուլունմա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմ տաիրեսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

4 Թէմմուզ 1889 564
Նօ. 4 1—3

ԻԼԱՆ
— —
ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
— —
Հայտմանէ միւրիյէ իչուն միւպայեա օլունաճագ եւիզ եիրմի պին ճէթուա զանթիար սամանըն իչուն Թէմմուզըն օն իքինճի չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իրթէսի կիւնի եւզամէ պէշ Թէնզիլէ գապուլ օլունաճաղընտան իթարէյէ Թալիպ օլանլարըն մազպատա սէրասքէրի լէվազըմըմէ տաիրեսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

4 Թէմմուզ 1889 565
Նօ. 5 1—3

ԻԼԱՆ
— —
ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
— —
Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա միւպայեա օլունաճագ մալիմ էլէքտաար կիւմիզ եւն ալթըա գայթանը իլէ սիյահ եւն եւն խավրան գայթան վէ սարըաճէնէ անպարը իչուն իմալ իթտիրիլէճէք իւզէնկիւլէրին իթթառընա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտան իթիպարէն պէշ կիւնէ գատար պէճէք կիւն մազպատա Սէրասքէրի լէվազըմըմէ տաիրեսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

4 Թէմմուզ 1889 566
Նօ. 6 1—3

ԻԼԱՆ
— —
ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
— —
Նիզամիյէ էլպիսէ վէ սարրաճխանէ անպարլարը իչուն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւլէն մատամիօլ վէ քէճէն պէզի իլէ միւթէնէվի Թիմար Թօքա վէ դուգաֆ ֆէս վէ փիւսկիւլէն փիյաթը միզրաալարը իլէ Թալիպլէրի էօնճամինտէ օլուպ Թէմմուզըն օնինճի կիւնինէ գատար պէշէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթարէյէ Թալիպ վէ օնալիքլէրի կիւնի եւզամէ պէշ Թէնզիլէ բաղլը օլանլարըն մազպատա սէրասքէրի լէվազըմըմէ տաիրեսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

3 Թէմմուզ 1889 563
Նօ. 3 2—3

ԻԼԱՆ
— —
ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
— —
Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչուն օթուզ պին քիլօտան էլլի պին քիլօյա գատար ալընաճագ սօղանըն Թէմմուզըն պէշինճի չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն փէնշէնպիհ կիւնի եւզամէ պէշ Թէնզիլէ գապուլ օլունաճաղընտան իթայա Թալիպ օլանլարըն լէվազըմըմէ տաիրեսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

1 Թէմմուզ 1889 562
Նօ. 2 3—3

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ
AU CROISSANT ▮ Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ
94, Եւրոպէք Գալըրըմ, Վոյվոտայի դիմաց, 94 24

Օ Գրուասան վաճառատունը, քաջալերեալ հասարակութեան փոյթեռանդնութենէն այցելելու համար իր ընդարձակ հաստատութիւնն, այս տարի բոլոր ջանք ի գործ դրած է, ամէնէն վայելուչ, ամէնէն հաստատ և ամէնէն գեղեցիկ հանդերձներն ունենալու համար։ Ամէնէն աժանի համար, Ֆանթազի և Նուվօթէ գընած է ինչ որ գտած է ամէնէն աւելի նոր, սիրուն և վայելուչ։ Ամէնէն հաստատի համար, մասնաւոր կերպերով փորձել տուած է կերպասներն և հանդերձներու պատրաստութեան յանձնած այն կտորներն որոց հաստատութիւնն երաշխաւորեալ է։ Ամէնէն վայելուչի համար, իր գործարաններուն մէջ գործածած է Բարիզի ամէնէն նորաձեւ վարպետները։

Աւասիկ ի վաճառ հանուած հանդերձներուն մէկ պզտիկ ցանկը.	Ֆրանք
Որտէնկոտ, Ռուալէ կերպասով, խնամեալ կարուածք, վայելուչ ձև	38
Գծաւոր ճոխ բանդալոն, Էնգլեզ կարուածք և կտրուածք	18
Ամբողջ զգեստ գորշ կամ շագանակագոյն, Էնգլեզ կտրուածք	45, 50, 55
Ամբողջ զգեստ, ֆանթէզի նուվօթէ, հաստատութիւնն երաշխաւորեալ	25, 30, 35
Գծաւոր Ժագէթ, զանազան տեսակ, վայելուչ,	25, 30, 40, 45
Գծաւոր բանդալոնք սկսեալ 8 Ֆրանքէն։	
Պանթալոն և ժիլէ Ռուալէ կերպասով, վայելուչ կարուածք,	34

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 31

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՍԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք **8,000,000**
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888	» **4,847,262**
Տարեկան հասոյթ » » »	» **10,069,700**

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք **6,250,000** Պահեստի դրամ ֆռանք **1,270,300**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան **13** լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան **100,000,000** ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ 3.

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պաղչէ—Գաբու, Ցօւլկիատիս խան.

ԾԱՆՕԹ.—Տեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարք, լիակատար ՎԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամեն վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն.

NUBIAN BLACKING
Produces a POLISH without Brushing
Equal to PATENT LEATHER
On BOOTS, SHOES And LEATHER GOODS
NUBIAN IS WATERPROOF.

ՆՈՒԲԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տևէ։ կօշիկներն անթափանցելի կ'ըլլան ջուրի և խոնաւութեան։ Տիղմը կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի այրանց և կանանց ամէն տեսակ կօշիկներու։ կարելի է գործածել զայն՝ նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեամանուկները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի [illegible] խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կա՛մ սպունգի կտորով մը կա՛մ վրձինով։ Թրջուած մակերեւոյթն ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վօյվօտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի թրամուէյին, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի 1862

Ստորագրեալ դրամագլուխն է 1,852,000 անգլիական ոսկի։

Յիշեալ Ընկերութիւնն հրդեհէ պատահած վնասներու դէմ, թէ քաղքին և թէ շրջակայ գիւղերու մէջ տուներ, կարպասներ, նաև այլ և այլ շէնքեր եւ ապրանքներ խիստ չափաւոր գինով կ'ապահովէ։

Ստորագրեալն Ընկերութենէ հրաման ունին եղած վնասներն անմիջապէս վճարել։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեան համար դիմել առ,

Թ. ՍԹԷՖԱՆՈՒ
Գործակատար

Վ. Ֆ. ՃԻՆՃԸԼ
Գործակալ

513 Ղալաթիա, Հալաճեան խան, Թիւ 25 11—12

ԿԵԱՆՔ. ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ.

ՄԻՒՐՕԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՆՈՐՈԳԻՉ

Իրապէս խոնաւ մազի թարմ գոյնին կը դարձնէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զօրացնէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերցընէ թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի երկու չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եորք։

Կը վաճառուի Ժ. և Ն. Փանիրեա եղբարց Բրիտանական դեղարանը, 433 Մեծ փողոց Բերա, Էտմոն Փարուանա, Ղալաթիա, Եիւսէք Գալտըրըմ 95 և 97. Քիւչիւքեան Եղբարց քով 77 Էմին Էօնիւ—, 51 Եէնի ճամի և 168 Մեծ փողոց Բերայի, և Իգիատոնի քով Բերա Մեծ փողոց Թիւ 428. 61

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային թղթատարատան վրայի յարկը

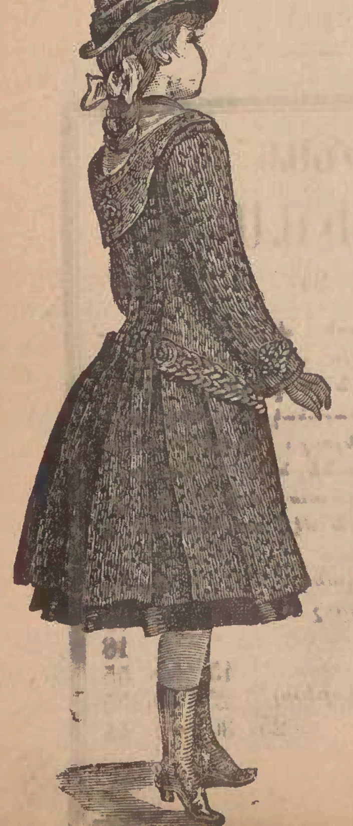

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քօսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պերլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիայէն, Իտալիայէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրամով ղրկուի։

Չը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86

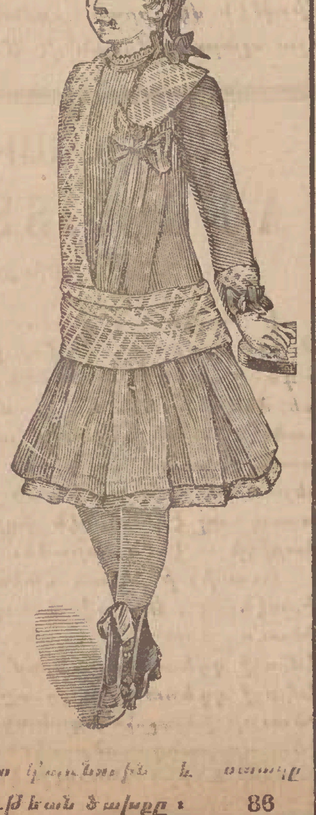

1241

MALADIES NERVEUSES

CAPSULES du Docteur Clin

Lauréat de la Faculté de Médecine de Paris. — Prix Montyon.

Les Capsules du Docteur **CLIN** au **Bromure de Camphre** s'emploient dans les **Maladies nerveuses** et du **Cerveau** et contre les Affections suivantes :

Asthme, Insomnie, Battements du Cœur, Hystérie, Epilepsie, Hallucinations, Etourdissements, Migraines, Affections des voies urinaires et pour calmer les excitations de toute nature.

Une Instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules** *au* **Bromure de Camphre** *de* **CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ՅՕԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՋԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. լը Բէռդրիէլի հատաւոր Սէլ տը Լիթինները, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդուութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց։ 445

ԼԸ ԲԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cº. Ի ՓԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ.

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ, ԵԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ՕԺՏԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԻԷՆՆԱ

Գործողութիւնք 1889 Յունվար ամսուն

Այս ամսուան մէջ ստացուած եւ ստորագրուած 906 նոր մուրհակներ (բոլիս) որք կը կազմեն ապահովագրեալ դրամագլուխ,	Ֆր.	5,539,255
Բաժիններու գանձումն	»	1,543,300
Վճարումն մահուանց առթիւ	»	296,100
1888 դեկտ. 31ին երաշխաւորեալ հասոյթ	Ֆր.	86,699,959·12
Ամբողջութիւն ապահովագրեալ գումարաց	Ֆր.	408,448,921·35
Վճարեալ գումարք	»	141,324,497 —

Տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր Գործակատարն Պ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ։

Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մայէրի, երկրորդ յարկ. 48

Ընկերութեան սեղանաւորն է Պ. Ս. ԱՍԼԷՐ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՄԱԴԳՕՆԻ

ԿԻՍՀԻՒՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հազերու, խաչափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադգօնի, Գարլսպատ և Վիեննա 47

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՕՔԵԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բաթումի միջև կանոնաւորապէս բանող

Օտեսա, Տրապիզոն և Պաթում երթալոց յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնկրէլի որ յուլիս 10ին Մարսիլիայէն և յուլիս 17ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատօլ որ պիտի մեկնի յուլիս 22ին։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԻ ԸՂՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
1606 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

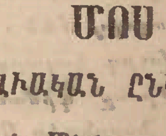

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանթարա	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերօս	4000	Օսայրիս	30 0
Ամասիս	4000	Նեբթիս	300
Սեսոստրիս	3250	Բերոս	3000
Թիպա	3250	Լոգիոս	800
Մակտալա	3250	Օլիմպոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեթալ	700

Մակտալա շոգենաւը, Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթմըլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
1891 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԳՆԱՑԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Յունիս (Ն. Տ.) 1889, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ										Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 —	7 30	7 50	8 30	9 —	9 30	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 —	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	7 ...	...	...	...
Գում—գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 10	2 39	3 9	4 9	4 39	5 9	5 39	6 9	6 39	7 9	...	...	...
Ենի—գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 3	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 14	2 43	3 13	4 13	4 43	5 13	5 43	6 13	6 43	7 13	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 20	2 48	3 18	4 19	4 49	5 19	5 48	6 19	6 49	7 18	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 54	11 24	11 54	12 22	1 54	2 26	2 51	3 22	4 24	4 54	5 23	5 50	6 24	6 55	7 22	...	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	11 6	11 37	12 5	— ...	2 5	2 38	...	3 36	4 35	5 5	5 35	...	6 38	7 6	7 33	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	... ...	11 15	11 47	... ...	— ..	...	2 47	...	3 45	...	...	5 44	...	6 48	..	7 42	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 3	...	...	... ...	... ...	11 55	... ..	— ...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 56	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	51	45			
	Առաւօտ									Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	... ...	... ...	... ...	... ...	... ...	12 34	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 15	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	... ...	9 30	... ...	11 28	... ...	12 43	...	...	...	3 ...	4 ...	...	...	...	6 ...	6 27	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	... ...	9 40	10 12	11 40	2 15	12 53	...	2 11	...	3 10	4 10	4 40	5 10	...	6 10	6 42	7 12	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 52	10 24	11 52	12 27	1 4	1 25	2 23	2 55	3 21	4 22	4 52	5 22	5 55	6 22	7 ...	7 34	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 56	10 28	11 56	12 31	1 7	1 29	2 27	2 58	3 24	4 26	4 56	5 26	5 58	6 26	...	7 38	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	... ...	...	...	...	... ...	... ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ենի—գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 2	10 34	12 2	12 37	1 13	1 34	2 33	3 4	3 30	4 32	5 2	5 32	6 4	6 32	...	7 44	...	...	...
Գում—գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	12 8	12 41	1 17	1 38	2 38	3 8	3 34	4 38	5 8	5 38	6 8	6 38	7 11	7 48	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	12 16	12 49	1 25	1 46	2 46	3 16	3 42	4 46	5 16	5 46	6 16	6 46	7 20	7 56	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ. 196

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878Ի

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

Որ միմիայն տրուած է
Արծաթազօծ ոսկերչական գործոց

և ՔՐԻՍԹՕՖԼԻ անուանն ամբողջ
Միակ երաշխաւորութիւն գնորդին համար

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՍՊԱՍՔ

ՍՊԻՏԱԿ ՄԵՏԱՂԻ ՎՐԱՅ ԱՐԾԱԹԱՋՕԾԵԱԼ

Առանց հոգ ընելու մեզ դէմ մղուած գնոյ մրցման, որ անշուշտ տեսակին յոռութեան շնորհիւ կրնայ լինել, միշտ պահած ենք մեր արտադրութեանց կատարելութիւնն և հաւատարիմ մնացած ենք մեր սկզբան՝

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳՈՐԾ ԾԱԽԵԼ ԿԱՐԵԼԻ ԵՂԱԾԻՆ ՉԱՓ ԱԺԱՆ

Գնողին միտքն հանդարտ պահելու համար, նմանապէս պահած ենք

ՄԵՐ ԱՊՐԱՆԱՑ ԼԱՒՈՒԹԻՒՆՆ

ինչպէս որ մեր քառասնամեայ փորձառութիւնն անհրաժեշտ ցոյց տուած է մեզ։

Գնողին համար իբր միակ երաշխաւորութիւն, պէտք է որ ապրանաց վրայ գտնուի գործարանին նշանն և ՔՐԻՍԹՕՖԼ անուանն ամբողջ տառերով։

Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ համար մեր միակ ներկայացուցիչներն են ՊՈՐԹՕԼԻ ԵՂԲԱՐՔ, Ի ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, 354, Բերայի մեծ փողոց, ուր գնողք կրնան վստահ լինիլ թէ մեր անուամբ ստորին ապրանք չպիտի ծախուի իրենց։

85 ՔՐԻՍԹՕՖԼ և ԸՆԿ.